Sayı 5 (305)
Mayıs 2020
Yıl XXX

ISSN: 1312-9872

Yayın Sahibi
BULGARİSTAN MÜSLÜMANLARI BAŞMÜFTÜLÜĞÜ

Yayın Türü
Aylık, süreli

Başredaktör
Vedat S. Ahmed
Yayın Kurulu
Cemal Hatip
Dr. Kadir Muhammed
Murad Boşnak
Muhammed Kamber

Dizgi ve Tasarım
Salih M. Şabanov

Adres
Sofya 1000
ul. „Bratya Miladinovi“ 27
Müslümanlar Dergisi
tel.: 02/981 60 01

Temsilcilikler
Bölge Müftülükleri
Cami Encümenlikleri

Online
www.grandmufti.bg
muslumani@grandmufti.bg

Baskı
Sky Print

Abone ücretleri
Yıllık: 24,00 lv.
Altı aylık: 12,00 lv.

RAMAZAN BAYRAMIMIZ MÜBAREK OLSUN MU?

Ramazan-ı şerif, Allah'ın insanlar için sunduğu bir lütuftur. Hakikî anlamdaki lütuf, Allah'tan başka hiçbir kimsenin veremeyeceği ve umulmadık anda gelen güzel şey demektir. Müslüman Ramazan ayını lütuf olarak görürse, ondan azamî derecede istifade etmenin çarelerini arar. Bu ilâhî lütfa sırt çevirmeyip olabildiğince iyi değerlendirenler hakikî mânâda bayram etmeye hak kazanırlar ve başka bir boyutta bayram kutlarlar.

Ramazan-ı şerif Kur'ân ayıdır. Yüce Rabbimiz, insanlığa son çağrısını bu ayda yapmaya başlamıştır. O sebeple bu aydaki Kadir Gecesi bin aydan daha hayırlıdır. Ya bütün Ramazan'ın değerini bir düşünsenize o zaman... Bu ayın Kur'ân ayı olması hasebiyle hatim ve mümkün olduğunca mukabele yapmak insanın ruh dünyasına farklı kazanımlar sağlar. İnsan, Kur'ân-ı Kerim'i okudukça yeryüzündeki konumunu, vazife ve sorumluluklarını daha iyi anlar, bu dünyaya geliş amacına muvafık hareketlerde bulunmaya başlar.

Ramazan-ı şerif oruç ayıdır. Doğru bir şekilde tutulduğu, iç ve dış şartlarına riayet edilerek yerine getirildiği takdirde oruç ibadeti ruh ve bedeni lüzumsuz hatta zararlı birçok şeyden arıtır. Böyle bir oruç, canlılardan biri olan beşeri insan mertebesine çıkarır. Onu ahlâklı, erdemli, sorumlu, hareket alanını bilen ve sınırları aşmayan bir kul yapar. O yüzden oruç, beşeriyet tarihi boyunca insanı eğitme yöntemi olarak hep varolagelmiştir. Müslümanın orucu, zahiren aç, susuz ve şehvetini tatminden uzak kalmaktır. Ama derinliğiyle tutulan oruç, nefsimizin her türlü emirlerine direnmek ve ruhumuzun yüceliklerine yönelmektir.

Ramazan-ı şerif teravih ayıdır. Rabbimize geceleyin yönelerek onu bolca zikretme ayıdır. Hatta bu zikrimizi topluca yapma ayıdır. Sünnet ve nafile namazlar yalnız ve olabildiğince gizli yapılması gerekirken, böyle bir namaz olan teravihin cemaatle kılınmasının sünnet oluşunun hikmetleri üzerine düşündürür insanı Ramazan. Hatta oruç tutamayanın dahi teravih kılması sünnettir. Öyleyse bu mübarek ayda teravihlerde namazlarıyla Rabbimize namazla yaklaşmanın sırrını aramalıyız. Ancak olağanüstü hâl sebebiyle cemaatle kılınamayan teravih namazını kendi başımıza veya aile efradımızla kılmak, yıllarca cemaatle kıldığımız teravihleri sadece Allah rızası için kılıp kılmadığımızı test etme fırsatına dönüşmüştür.

Ramazan-ı şerif, Rabbimizin ikramı olarak kazandığımızı paylaşma ayıdır. Güzel dinimiz, komünizmin "yarin yanağından gayrı her şey ortak" felsefesini tasvip etmez. Kapitalizmin sermaye birikimi adına insanı köleleştiren anlayışını da reddeder. İslâm'ın öğütlediği düşünce ve hareket tarzı, malın asıl sahibini unutmadan çok çalışıp çabalamak, kazanıp bir kısmını paylaşmaktır. Ramazan-ı şerif bunun zirve yaptığı zaman dilimidir. Müslüman, iftarla sofrasını paylaşır, ihtiyaç sahiplerini bulup temel ihtiyaçlarına destek olur, hatta zekâtını bile bu ayda vermeyi adet edinir. İmkân bulunca gider dükkândaki veresiye defterini sildirme hassasiyetini gösterir.

İşte bütün bu saydıklarımızı yaptığımız ölçüde Rabbimize yönelişimiz gerçekleşir. Bu ölçüde de Ramazan Bayramını kutlama hakkımız doğmuş olur. Ne mutlu Ramazan Bayramını hakkıyla kutlayanlara...

Vedat S. Ahmed

İÇİNDEKİLER

02 Her Gün Aştığımız Zorluklar, İnsanlara Faydalı Olabildiğimiz İçin Bizi Memnun Ediyor
06 Ramazan Bayramının İhyası
08 Mukallit Müslüman
10 Bayramımız Mübârek Ola!
12 Fitre Bayramı
14 Gelin Fikredelim Bir Kere
16 Sarı Hüseyin Ağa Camisi
17 İsmail Cambazov (1928 – 2020)
18 Haber Turu

İmzalı yazılardan, ilân ve reklamlardan reklam sahipleri sorumludur. • Sayın okuyucularımız, dergimizin sayfalarında ayet-i kerime, hadis mealleri ve mübarek isimler bulunduğu için yerlere atılmamasını rica ediyoruz.

HER GÜN AŞTIĞIMIZ ZORLUKLAR, İNSANLARA FAYDALI OLABİLDİĞİMİZ İÇİN BİZİ MEMNUN EDİYOR

Razgrad Bölge Müftüsü Mehmed Alâ İle Mülâkât

Mehmed Sali Alâ, 1970 yılında Razgrad iline bağlı Torlak (Tsar Kaloyan)'da doğmuştur. Lise eğitimini doğduğu kasabada aldıktan sonra 1990 yılında Sofya'daki Yarı Yüksek İslâm Enstitüsüne kaydolup 1993'te mezun olmuştur. Okul Yüskek İslâm Enstitüsü olunca eğitimine devam edip tamamlayarak yüksek öğrenim diploması almıştır. 1992 yılında Razgrad Bölge Müftüsü seçilmiş, sonrasında Bölge Müslüman Konferansları ve Yüksek İslâm Şurası tarafından defaatle aynı göreve seçilmiştir. Mehmed Alâ, evli ve iki kız babasıdır.

Kıymetli Müftü Efendi, Razgrad Bölge Müftülüğü Başmüftülük teşkilâtımızın en önemli birimlerinden birisidir. Siz ise bölge müftüleri arasında en tecrübeli olanısınız. Ayrıca bu yıl sizin için jübile yılı. Bize kısaca Razgrad Bölge Müftülüğü'nün dününü ve bugününden bahseder misiniz?

Razgrad Bölge Müftülüğü görevine Aralık 1992'de başladım. O zamanlar Sofya'da İslâm Enstitüsü öğrencisiydim. Zamanlar zordu, yıllar yoksulluk yılları ve günler çalkantılıydı. Bölge Müftülüğüne destek olmamı o zamanki Başmüftü Fikri Salih teklif etti. Biliyorsunuz, o dönemde bazı çevreler Bulgaristan'daki Müslümanlar arasında ayrımcılık oluşturmaya çalışıyordu. Bölge Müftülüğünün üçlü bir heyet tarafından yönetilmesi gerekiyordu. Bu yönetimde Hafız Hüseyin, Yüksel Ahmedov ve bendeniz yer alıyorduk. 14 gün içerisinde Bölge Müslüman Konferansı düzenlememiz gerekiyordu. Konferans tarihi için 29 Aralık 1992 tarihi belirlenmişti. O dönemde Bölge Müftülüğü kapsamında Rusçuk ve Razgrad illeri yer alıyordu, 114 Müslüman encümeni, 106 da imam vardı. Sadece bir bölge müftüsü adayı vardı, o da artık oldukça yaşlı olan Hâfız Hüseyin'di. Ancak delegeler bu görevi daha genç birinin üstlenmesini istedi. Görev önce Yüksel Ahmedov'a teklif edildi, ancak o reddetti. Ardından benim aday olmam konusu gündeme geldi ve oy birliği ile Razgrad Bölge Müftüsü seçildim. Bu, yeni tarihimizde demokratik yolla Müslümanların düzenlediği ilk konferanstı.

Mart 1995 ile Eylül 1997 arası dönemin ne kadar zor olduğunu hiç unutmayacağım. Başbakan Jan Videnov dönemiydi. Başbakan Yardımcısı Svetoslav Şivarov, tamamen idarî yolla Başmüftülük yönetimine yeni bir ekip getirdi. Müslümanlar bunlara güvenmiyordu. O zaman bütün müftüler iktidar tarafından iki yıl boyunca hakikaten "sokağa atılmıştık". Resmî kaydımız olmasa da Müslümanların desteğini görüyorduk, çünkü bizi halk seçmişti. Bizi her türlü etkinliklere, bayramlara, Ramazan ve dua programlarına, iftarlara, hatim törenlerine davet ediyorlardı. O yüzden bu iki yıl içerisinde, çok zor olmasına ve şimdi sahip olduğumuz maddî imkanların olmamasına rağmen, kendimi hiç dinî teşkilâtımızın dışında hissetmedim. Her gün aşmamız gereken zorluklar, insanlara faydalı olabildiğimiz için bizi memnun ediyordu.

Efendim, başlangıçlar her zaman zordur...

Evet, durum yavaş yavaş iyileşiyordu, ülkedeki demokratik değişimler hızlanıyor ve derinleşiyordu. Bunun Başmüftülük teşkilâtına da çok olumlu etkisi oldu. 2002 yılında yürürlüğe giren yeni Dinler Kanunu ile çalışma biçimimiz de değişti. Kurumumuzun yönetimi, hem idarî hem de manevî bakımdan olgunlaşarak 2006 yılından sonra kurumsallaşma yönünde büyük adım attı. O zamana kadar her bölge büyük ölçüde "bağımsız" sayılıyordu. İdarî usul ve istikrarlı çalışmaya alışık değildik. Artık bireysel çalışmadan arındık ve her şey Başmüftülük çatısı altında, düzgün ve iyi bir koordinasyonla ilerliyor.

Başarılı hizmetler ekip çalışması gerektiriyor. Siz kimlerle çalıştınız?

Mayıs 2008'de Razgrad ve Ruse bölgeleri iki ayrı Bölge Müftülüğü oldu. Kurduğumuz ekibin başarılı

olduğu görüldü. Görevlerimizi daha kolay gerçekleştirebiliyorduk, ancak bizlere yerel Müslüman encümenleri de çok yardım etti. Bölgedeki halkımız çok aktif, uyumlu ve bilinçli, bu da çalışmalarımızı çok kolaylaştırıyor. Zamanında sadece imamlar, hocalar değil, hukukçu, muhasebeci ve mimar gibi uzmanları ekibimize almak için yeterince maddî imkân yoktu. Zamanla Başmüftülüğün maddî imkânları da iyileşti ve yukarıda saydığım uzmanları da çalıştırma imkânımız oldu. Bu uzmanlara büyük yatırım yapıldı ve onlar değişim ve gelişimin "ana motoru" oldular. Amacım hazırlık sahibi kişileri bir araya toplamaktı ve şu anda Razgrad Bölge Müftülüğü, yerleşim yerlerindeki Müslüman encümenlerin ihtiyaçlarını karşılayacak kapasiteye sahip bir ekiple çalışıyor. Tecrübe ve bilgi edindik. Sorulara cevap verip sorunları çözebiliyoruz. Şimdi ise daha fazla genç insanın gelmesi için çalışıyoruz. 2019 yılına kadar Başmüftülük sisteminde çalışanların maaşları yüksek değildi. Ancak devlet yönetimi sayesinde kurumumuza sübvansiyon sağlandı. Bunun için içtenlikle teşekkür ediyoruz! Bu sübvansiyonlar sayesinde imamlar ve kurumumuzda çalışan diğer personelin maaşlarını biraz yükseltebildik. Bu ise onlara gelecekte de güvenebileceğimiz konusunda bizi rahatlattı.

► *Hocam, bölgenizi biraz daha detaylı anlatabilir misiniz?*

Razgrad ilinde 100 cami ve 19 mescit var. Bu cami ve mescitlerin bakımının büyük bir kısmı yerli Müslümanlar arasından gönüllüler tarafından yapılıyor. Maddî imkânları olmayan Müslüman encümenlerine her yıl sahip olduğumuz bütçe elverdiği ölçüde destek oluyoruz. Ancak bunu bir şartla yapıyoruz, yerli halkın da cami bakım çalışmalarına katılmalarını istiyoruz. Bu şekilde insanlarda camilerine bakım yapma konusunda daha fazla motivasyon oluyor. Şu anda bütün cami ve mescitlerimiz bakımlı durumda, kısmen tamire ihtiyacı olanlar da var tabiî. İnsanlar camilerin bakımında büyük rol oynuyor.

Önemli olan birisinin onları birleştirmesi, organize edip onlara önderlik etmesi. İnsanlar mümkün olan her türlü yardımda bulunmaya hazır.

► *Camilerden söz ederken Makbul İbrahim Paşa Camisinin durumunu sormadan geçemeyeceğiz...*

Her bakımdan önemli olan bu caminin uzun yıllar bakımsız bırakıldığı sır değil. Çok şükür, durum artık farklı. 2018 yılında Razgrad Valisi Günay Hüsmen'in teşebbüsüyle Makbul İbrahim Paşa Camisi mülkiyetinin kime ait olduğuna ve kimin yönetiminde olması gerektiğine dair bir prosedür başlatıldı. O zamana kadar sorumluluğu devlet ile belediye birbiri üzerine atıyor ve böyle devam ediyordu. Nihayet sorumlu tarafın devlet olduğu anlaşıldı. Razgrad Valisi, devlet temsilcisi olarak Kültür Bakanlığına gerekli talepleri iletti ve caminin korunması, adaptasyon ve restorasyonu için beş şirketin katıldığı bir ihale açıldı. Proje, ihaleyi kazanan Eskicuma (Tırgovişte)'den bir şirkete verildi. 2018 yılında Bakanlar Kurulu bu proje için yaklaşık iki milyon leva tahsis etme kararı aldı, ilk taksit Aralık 2019'da ödendi. Bu yıl Mayıs ayının sonuna kadar proje faliyetleri ve onay prosedürlerinin tamamlanması gerekiyor. Ardından inşaat ve tamir çalışmaları başlıyor. Toplumun bu yönde olgunlaşmış olması sevindirici, çünkü bir mimarî ve sanat eseri olan bu cami, korunması gereken millî değere sahip bir kültür mirasıdır.

► *Gençlerin yetiştirilmesi hakkında ne söylersiniz?*

Bu sadece Razgrad Bölge Müftülüğü için değil, bütün Başmüftülük teşkilâtı için en önemli konulardan birisi. Geçen yıl toplam 425 öğrencinin katılımı ile 39 yerleşim yerinde yaz Kur'ân kursu düzenlendi. Hedefimiz bu kursları yıllık Kur'ân kurslarına dönüştürmektir, tabiî, öğrencilerin okul eğitimine engel olmayacak şekilde düzenlenecek. Başmüftülük tarafından hafta sonları için hazırlanmış programlar doğrultusunda ilerliyoruz. Çukurova (Trapişte) ve Kalova (Dyankovo)'da şu anda bu tür kurslar düzenleniyor ve bunlara toplam 40 öğrenci katılıyor. Başmüftülük, yıl içerisinde ülke genelinde ve Türkiye'de farklı kurslar, seminerler düzenliyor, bunlara bizim bölgemizden gençler ve çocuklar da katılıyor.

► *"Bir toplumda kadına saygı yoksa, insanlık helâk olur" der bir şair. Kadına saygı dinimizin emridir. Bölgede kadınlar arasında nasıl faaliyetler yürütülüyor?*

Bu çok önemli bir soru, çünkü kadının rolü gerçekten çok büyük. "Cennet anaların ayakları altındadır." Anne hayatın devamıdır, o çocukları daha yaşamın ilk anlarında terbiye edip yetiştiren kişidir. Biz her zaman kadınlara yönelik faaliyetler düzenliyoruz ve onlara çok güveniyoruz.

Benim izlenimlerim, kadınların biraz daha aktif olduğu ve dinlerine daha bağlı olduklarını gösteriyor. Her zaman aktifler, hem yaz Kur'ân kursları döneminde, hem dinî bayramlar ve hayır kampanyalarında...

Razgrad bölgesinde sıkça mukabele, mevlit, kandil kutlamaları düzenleniyor. Bu etkinliklerin verimliliğini sağlamak için ne yapılıyor?

Bizim bölgede bu etkinliklere çok büyük ilgi var. Mevlit çok yaygın; Kur'ân'dan sureler okunuyor, sağlık, bereket duaları yapılıyor. Müslüman topluluğu, mübarek gün ve geceleri kutluyor ve bizler de insanların bir araya toplanmasını değerlendirmek, Müslümanlarla sağlam bağlar kurmak için bu mübarek vakitlerde köyleri ve kasabaları ziyaret ediyoruz. İyi günde de kötü günde de Müslümanlarla beraber olmaya çalışıyoruz.

Biraz da vakıf mallarına değinelim. Bölgeniz vakıf malları bakımından çok zengin ve Razgrad Bölge Müftülüğü vakıf mallarının korunması konusunda iyi bir örnek. Bu malların iyi kullanılması için yürürlüğe soktuğunuz yenilikler var mı?

Razgrad Bölge Müftülüğü, zamanında devletin kanunlarından yararlanarak dedelerimizden kalan vakıf mallarını geri almayı başardı. Amaç, bunlardan alınan gelirlerin camilerin bakımı, yetimlerin ve muhtaçların desteklenmesi için kullanılmasıdır. Tam envanter çıkarıldı ve elimizde ne olduğunu biliyoruz; 7 bin dekardan fazla tarım arazisi, mesken olarak kullanılan daireler ve başka binalar var. İdarî ve adlî yollarla kiracıların uzun zamandan beri ödemediği kiraları da toplayabildik. Bütün bu önlemler sayesinde gelirlerde artış oldu, bu da dinî ve yardım faaliyetlerimizi genişletmemize imkân sağladı. Bölge Müftülüğünün bu malların yönetimi ve işletilmesi konusunda çok şeffaf olduğunu vurgulamak istiyorum.

Yeniliklere gelince, 2008 yılında işlenmeyen tarım arazileri ile ilgili gerçekleştirdiğimiz girişimden söz edebilirim. O zamanlar kullanılmayan bu tarım arazileri yaklaşık 300 dekardı. Bunlardan yarısından fazlasına ceviz fidanı diktik. Tarım uzmanlarının görüşünü aldıktan sonra ceviz fidanlarına yatırım yaptık.

Muhterem Müftüm, beş yıllık görev sürenizin dolmasına çok az zaman kalıyor. Belirlediğiniz hedeflerden hangilerini gerçekleştirdiniz ve hangileri henüz gerçekleştirilemedi?

Zaman çok çabuk geçiyor. Bütün faaliyetlerimiz Başmüftülük ve Yüksek İslâm Şurasının talimatları doğrultusunda yapıldı. Bizim başlıca görevimiz yeni elemanlar yetiştirmekle ilgili, çünkü onlar olmadan verimli çalışan bir kurum olamayız. Her yerleşim yerinde, her camide gençlerin, genç kadroların olmasına odaklıyız. Dediğim gibi, devletin yardımı ile artık maddî yönden iyi durumdayız. Gençlerle daha kolay çalışılıyor; onlar aktif, yenilikçi, fikir üretebilen kişiler. Sosyal medyayı kullanarak birçok bilgiye erişebiliyorlar. Bu onların daha hızlı olgunlaşmasına yardım ediyor. Bizden istenen ise topluma daha faydalı olabilmek için onlara inanmamız ve destek olmamızdır.

"Müslümanlar" dergisinin en çok abonesi Razgrad bölgesindedir. Ekibimiz adına sizlere teşekkür ediyoruz! Ancak bunu nasıl başardınız? sorusunu sormadan edemiyoruz.

Derginin içeriği ve görünümü oldukça gelişti. Bu yüzden "Müslümanlar" dergisi ekibini tebrik ediyorum! İnsanlar da bu gelişimi takdir ediyor. Bölgemizde derginin bu kadar fazla abonesi olmasının sebebi, Müslümanların dergi içinde merak ettikleri şeyleri ve onlar için faydalı olan bilgileri buluyor olmalarıdır. Sadece insanlara tanıtılması, gösterilmesi gerekiyordu. Ardından her şey kendiliğinden gelişti. Müslümanlar dergiyi okumaya başladı, beğendiler, derginin "onların dergisi" olduğuna inandılar ve her yeni sayıyı sabırsızlıkla bekliyorlar.

Kıymetli Müftüm, paylaştığınız bilgiler için teşekkür ederiz!

Efendim, ilginizden dolayı biz teşekkür ederiz! Son olarak Başmüftülük teşkilâtı yönetimine, uzmanlara ve bütün personele en içten teşekkürlerimi sunmak isterim. Bütün faaliyetlerimizde bereket ve bolluk olması için samimiyete, birbirimize yardım etmeye, destek olmaya odaklanmalıyız. Ortam çok iyi, net kurallar ve net sorumluluklar var, herkes görevlerini biliyor ve uyguluyor. Bu bana güven, güç ve görevlerimi daha iyi yapabilmem, daha sorumlu olabilmem için imkân sağlıyor. İnsanlara karşı hep samimî ve açık olmuşumdur. Bu uzun süre zarfında onlara bana güvenebileceklerini gösterdim ve onlardan da aynı karşılığı gördüm. Samimiyet ve güven olunca işler olması gerektiği gibi oluyor. En önemlisi ise sana güvenen insanlara faydalı olabilmenin getirdiği tatmin duygusudur.

SÖYLEŞİYİ YAPAN: **CEMAL HATİP**

SALGIN

Nasıl bii salgın bu ya?...
Sabın yok ederkene,
doktrular hâlâ yok edemez?...

Deliormanlı

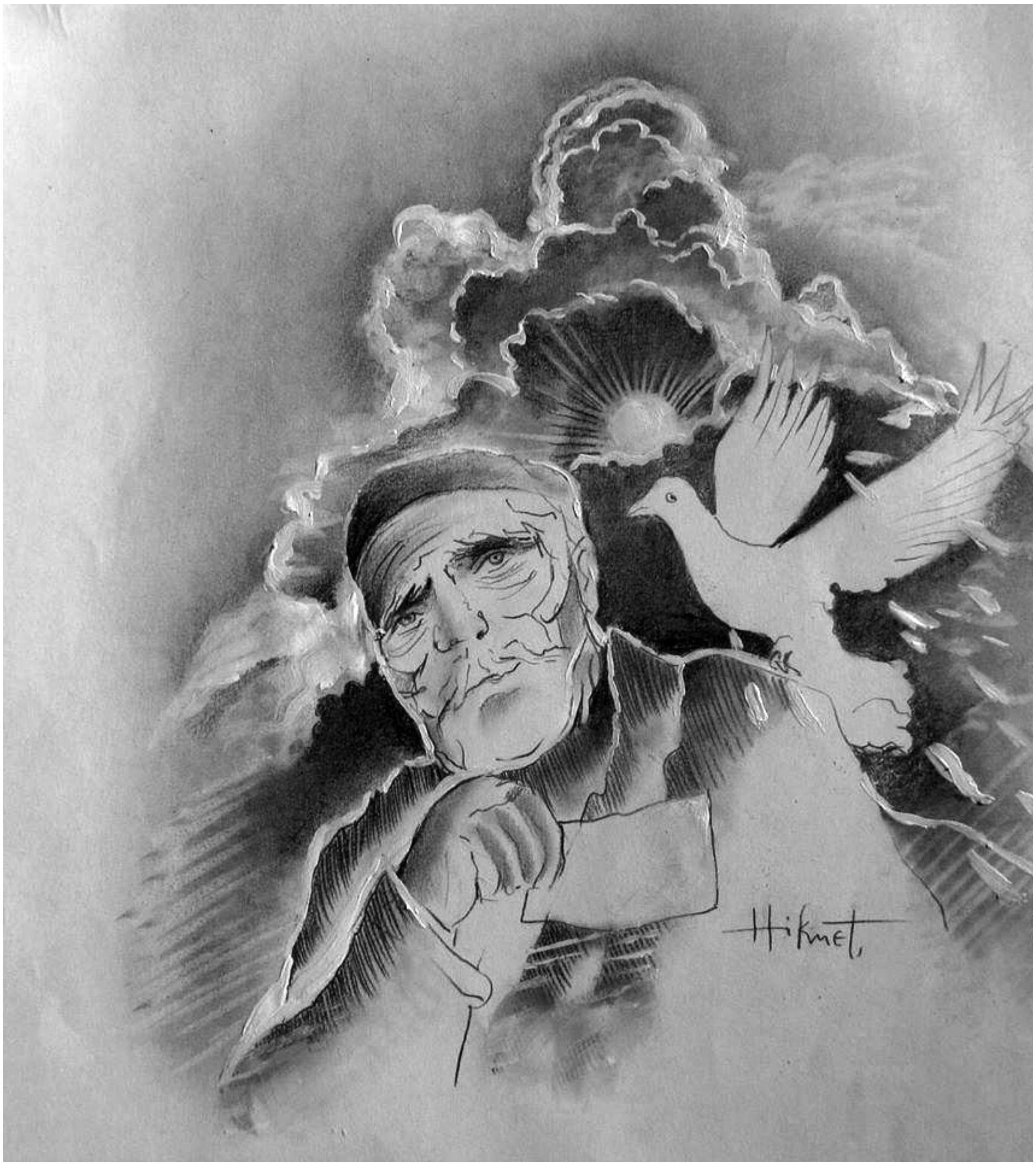

RAMAZAN BAYRAMININ İHYASI

SUNAY RAMADAN AYDOS BÖLGE VAİZİ

Dinî bayramlar, İslâm dininin kutsal kabul ettiği en mübarek günlerdir. Bu günler, bir Müslüman için çok değerli ve faziletlidir, dolayısıyla gerektiği şekilde ihya edilmelidir. Her meselede olduğu gibi, bayram günlerinin ihyası konusunda da Peygamber (s.a.s.) Efendimizin sünnet-i seniyesi bizler için kılavuz niteliğindedir. Allah Rasûlü, dinî bayramların ehemmiyetine binaen bazı hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmaktadır:

"Ramazan ve Kurban Bayramının gecelerini ihya eden kimsenin kalbi, kalplerin öldüğü gün ölmez."

"Rahmet kapıları dört gece açılır. O gecelerde yapılan dua ve tövbe reddedilmez. Bunlar: Ramazan ve Kurban Bayramının birinci geceleri, Beraat gecesi ve Arefe gecesidir."

"Şu beş gecede yapılan dua geri çevrilmez: Regâib gecesi, Beraat gecesi, Cuma gecesi, Ramazan ve Kurban Bayramı geceleri."

Dinî bayramların ilki Ramazan Bayramıdır. Bizler bu bayramda, Ramazan ayında tuttuğumuz oruçların, yaptığımız ibadetlerin ve dolayısıyla elde ettiğimiz manevî hazzın heyecanını ve mutluluğunu yaşamaktayız, paylaşmaktayız. Dolayısıyla bizler, Ramazan gittiği için değil, günahlarımızın affolduğu, büyük sevap ve nimete kavuştuğumuz için bayram yapmaktayız. Hadis-i şerifte bildirildiğine göre, "Bayram sabahı Müslümanlar, namaz için camilerde toplanınca Allah Teâlâ meleklere, "İşini yapıp ikmal edenin karşılığı nedir?" diye sorar. Melekler, "Ücretini almaktır." derler. Allah Teâlâ da "Siz şahit olun ki, Ramazan ayındaki oruçların ve namazların karşılığı olarak kullarıma kendi rızamı ve mağfiretimi verdim. Ey kullarım, bugün benden isteyin, izzet ve celâlim hakkı için istedikleri-

nizi vereceğim." buyurmaktadır.

Ramazan Bayramının ferdî boyutu olduğu gibi sosyal boyutu da vardır. Biz, müminler, bu bayramın sosyal boyutunu yine rehberimiz olan Hazreti Peygamber Efendimizden öğreniyoruz. Allah Rasûlü hadis-i şeriflerinde şöyle buyurmaktadır:

"Nefsim kudret elinde olan Allah'a yemin ederim ki, iman etmedikçe cennete giremezsiniz; birbirinizi sevmedikçe de tam iman etmiş olmazsınız! İşlediğiniz takdirde birbirinizi seveceğiniz bir işi size söyleyeyim mi? Aranızda selâmı yayınız!"

"Komşusu kötülüklerinden emin olmayan kimse cennete giremez."

"İnsanlara merhamet etmeyen kimseye Allah merhamet etmez."

"Fakirleri arayıp gözetin! Siz ancak fakirleriniz sayesinde yardım görüyor ve rızıklanırılıyorsunuz."

Bu ve buna benzer hadis-i şeriflerden hareketle bizler, Ramazan bayramı günlerini; birbirimizle bayramlaşarak, komşularımızı ve akrabalarımızı ziyaret ederek, çocukları, kimsesizleri ve yoksulları sevindirerek, kabirleri ziyaret ederek, dua ve niyazda bulunarak geçirmemiz gerekmektedir. Her şeyden önce böyle mübarek günlerde kardeş olduğumuzu unutmamalı ve kardeşçe yaşamaya çalışmalıyız.

Ramazan Bayramı günlerinin bütün Müslümanlar için refah ve saadete, hayır ve berekete vesile olmasını Yüce Mevlâ'dan niyaz ederim!

AFFINA GELDİM

"Allâhümme inneke afüvvün kerîmün tühibbü'l-afve, fa'fü annî!"

"Allahım! Sen çok affedicisin, kerem sahibi, cömertsin; affetmeyi seversin! Beni affeyle!"

Başta İmam Tirmizî'nin Sünen'inde olmak üzere değişik hadis kaynaklarında nakledilen sahih bir rivayet var. Hazreti Ayşe validemiz, Peygamber Efendimize Kadir Gecesine denk gelindiğinde nasıl dua edilmesi gerektiğini sorar. Habibullah Efendimiz şöyle demesini söyler: "Allahım! Sen çok affedicisin, kerem sahibi, cömertsin; affetmeyi seversin! Beni affeyle!"

Bilindiği üzere Kur'ân-ı Kerim, Kadir Gecesinin bin aydan, yani ortalama bir insan ömründen daha üstün ve hayırlı olduğunu bildirir. Dolayısıyla bu geceyi arayp bulan ve şanına lâyık bir şekilde dolu dolu geçiren insanın hayatı olumlu yönde değişir. Sadece kısa dünya hayatı da söz konusu değil, ebedî ahiret hayatı da değişir, güzelleşir. Böylesine önemli ve belirleyici bir zaman diliminde yapılması tavsiye edilen dua da o derece stratejik öneme sahip olsa gerek.

Öyleyse bu duanın özü nedir, sözü ne söyler? İşin özü af… Af dilemek…

Af, yaratılanın Yaradan'dan istemesi, yardım dilemesi, iltimasıdır. Af, Yaradan'ın yaratılanı bağrına basıp kayırmasıdır.

Af dileme, hatayı fark etme sonucunda gelir. İnsan bir anlığına durur, şöyle geriye dönüp bakar, hatta bir muhasebe yapar. Yaptıklarındaki eksikleri, yanlışları görüp mutlak affetme yetkisinin sahibi, çok affedici olan Allah'a yönelir, boynunu eğiltip acziyetini ifade ederek af diler. Allah ise affı çok sevendir, muhakkak affeder. Böylece insan yeniden yükselişe başlar. Kaldı ki, Allah aynı zamanda kerem sahibidir. Sayısız iyilik yapmak, bolca vermek, cömertçe fayda sağlamak Onun şanındandır. Kendisine yöneleni, kapısını çalanı boş çevirmez, sultanların sultanına yakışır bir şekilde kulunu ağırlar ve uğurlar.

Günahlar, bu dünyada insanın elindeki nimetlerin gitmesine ve musibetlerin üzerine gelmesine sebep olur. Ahirette ise cennet nimetlerine kavuşmasını engeller. Günahlarını fark eden insan zaaafını fark eder, böylece hemcinslerine karşı anlayışla yaklaşır, affedici olur. Affın mutlak sahibine yönelir, af diler, nimetleri üzerine çeker, musibetlerin def edilmesini tetikler. Bu ise kendisini cennete, cemalullaha yaklaştırır.

Affedenler affa mazhar olur. İnsanları affetme erdemine sahip olanlar Allah tarafından affedilme lütfuna nail olur.

MUKALLİT MÜSLÜMAN

EREN EKREMOV PLEVNE MÜFTÜLÜĞÜ VAKIF UZMANI

Gayr-ı müslimlerin dinî bayram, örf, adet ve sembollerine değer vermek (Yeni Yıl, Baba Marta, Noel, Sevgililer Günü gibi) ve bunları kutlamak Müslüman dünyasında sıkça görülen yanlışlardan biridir. Bu yanlışa düşmek, sahip olduğumuz değerler açısından izah edilemez. Günümüzün çağdaş değer ve inançlarına uyarak kendimizi akılcı, ilerici, aydın olarak tanımlamak adına İslâm'a aykırı her türlü kutlamalarda bulunmak bizi taklitçilikten öteye götürmez. Taklitçilik ise cehalet göstergesidir. Cehalet, tüketme hırsını ve gayr-ı meşru yaşam tarzlarını beraberinde getirmektedir.

Tüketim çılgınlığının kapitalizmin bir ürünü olduğu ve İslâmî değerlerle olduğu gibi, örf ve adetlerimizle de taban tabana zıt olduğu izahtan varestedir. Bizde cadılar bayramı yok, Ramazan bayramı var. Sevgiyi bir güne sığdırmak değil, ölümden sonra bile devam edecek ve ebediyen sürecek bir sevgi anlayışı var. Halkın alın terini sömüren sistemin getirdiği değerleri hayatımıza hâkim kılmak ise bizi günaha sokmaktan ve cehenneme girmemize vesile olmaktan başka bir işe yaramaz. Eğer çağdaşlık, eşlerimizi herkesin elinde dans oyuncağı yapıyorsa, protokole uymak adına çatalı sağ elimizden sol elimize almakla cağdaş olunuyorsa, eğer eşcinselik ve fuhşu teşvik eden kutlamaları alkışlamamak bizi çağ dışı ediyorsa bizim cevabımız "Leküm dinüküm ve liye din!" (Sizin dininiz

size, bizim dinimiz bize!) olmalıdır. Bu gibi durumlar, bırakın ilerici olmayı, aksine bir cehaletin patlaması olarak tanımlanabilir.

Geçmişe dönüp baktığımızda yanlışlarımızı görür ve nereden nereye geldiğimizi iyice tahlil edip muhasebesini yaparsak, ancak o zaman bu kısır döngüden çıkıp özümüze yani İslâm'a dönebiliriz. Bu sebeple ecdadımızdan, şehitlerimizden, hocalarımızdan, dedelerimizden, anne ve babalarımzdan bize intikal eden İslâm kültür ve medeniyetini çocuklarımıza, torunlarımıza ve gelecek nesillere en güzel bir şekilde aktarabilmek hepimizin boynunun borcudur.

Ebû Hüreyre (r.a.)'den rivayet edildiğine göre, Nebî (s.a.s.) şöyle buyurmuştur: "Ümmetim kendisinden önceki ümmetlerin gidişatını karış karış, adım adım takip ve taklit etmedikçe kıyamet kopmaz..." Bu hadisten de anlaşıldığı gibi, güncel olmak adına İslâm dışı kültürleri takip ve taklit etmek, Allah Rasûlü tarafından ümmetin kıyameti olarak ifade ediliyor. Yani hadise göre, hak ve hakikatten uzaklaşma ve başka milletleri taklit etme biz İslâm ümmetinin ahlâken çöküşü, sonu olacaktır. Eğer örnek alınacak birini arıyorsak, Azhab suresinin 33. ayetinin buyruğu olan "Sizin için Allah Rasûlü'nde güzel bir örnek (hayat modeli) vardır" sözlerini esas alarak Peygamberimizi rehber kabul etmeliyiz.

İslâm dininin ne kadar güncel olduğunu anlatmak amacıyla birkaç örnek daha verebiliriz. Bir düşünürün belirttiği gibi, geleneksel İslâm toplumlarında güzellik esas, çirkinlik istisnaydı. Modern diye tabir ettiğimiz hayat bu denklemi tersine çevirdi. İslâm medeniyeti insanı merkeze alarak bütün insanlığa din, dil, renk, cinsiyet vs. ayırımı yapmadan hoşgörüyle yaklaşırken, batı medeniyeti kapitalizm yoluyla fırkalaştırmak ve bu şekilde insanları kontrol altında tutmak için savaşlar, ekonomik krizler, hastalıklar ve bunun gibi fitneler üretip hâkimiyet kurma derdindedir.

Çok bariz bir örnek var. Anneleri huzur evlerine vermeyi teşvik eden batı medeniyeti huzuru piskologlarda ararken, bizim medeniyetimiz huzurun adresi olarak annelerle ilgili şu hadise işaret etmektedır: "Cennet annelerin ayağı altındadır".

Müslümanları gericilikle suçlayan zihniyetin kadınları bugün reklam malzemesi olarak televizyon, gazete, internette yer alıp reklamını yaptığı ürün kadar bile değer vermez iken İslâmiyet'te kadın, meskeninde evin ve eşinin sultanıdır ve evin dışında çalışmak, para kazanmak zorunda değildir.

Sonuç itibarıyla, günümüzdeki Müslümanların gündeminde sünnete uygun bir hayat yaşamak olmalıdır. Yoksa çağımızın getirdigi anlayış ve uygulamaların peşine takılıp diğer milletleri şuursuzca taklit ederek yaşamakla atalarımızın bize miras olarak bıraktığına hıyanet etmiş oluruz. Yani hayat anlayışımızı ve adab-ı muaşeret kurallarını belirleyen tek unsur İslâm dini olmalıdır. Sözü Peygamber Efendimizin sık sık yaptığı bir dua ile bitirelim: «Ey kalpleri halden hale değiştiren Allah'ım! Benim kalbimi dinin üzere sabit kıl!»

Selam ve dua ile...

BAYRAMLAŞMAK

Bayram günlerinde bayramlaşmak sünnettir. Bununla birlikte bayram günlerini anlamlı kılan, Peygamberimizin sünnetleri ve müstehap olan davranışlar vardır.

Bayram günlerinde:

1. Erken kalkılır, gusül alınır.
2. Dişler misvaklanıp temizlenir.
3. Güzel kokular sürülür.
4. Elbiselerin en temiz ve güzeli giyilir.
5. Hak Teâlâ'nın nimetlerine şükretmek için sevinçli olunur.
6. Rastlanan din kardeşlerine karşı güler yüzlü olunur.
7. Mümkün mertebe çok sadaka verilir.
8. Bayram geceleri ibâdet ve dua ile geçirilir.
9. Ramazan Bayramında namazdan evvel hurma gibi tatlı bir şey yiyerek camiye gidilir.
10. Müslümanlar birbirlerini tebrik eder, müsafahada bulunarak hayır ve mağfiret duaları yaparlar.
11. Bayram hürmetine dargınlar barışır, birbirilerinde hakları olanlar o hakları helâl ederler.
12. Dost ve akraba ziyaretleri yapılır, ailenin küçükleri büyüklerin ziyaretine giderek ellerini öpüp hayır dualarını alır, gönüllerini hoş ederler.

BAYRAMIMIZ MÜBÂREK OLA!

Hazreti Enes'ten nakledildiğine göre, Rasûlullâh (s.a.s.) Medine'ye geldiğinde insanların eğlendikleri, bayram ettikleri iki günleri vardı. Hazreti Peygamber, bu iki günün ne olduğunu sordu. Onlar da "Câhiliye döneminde bu iki günde bayram eder eğlenirdik." dediler. Bunun üzerine Allah Rasûlü (s.a.s.) şöyle buyurdu: "Allah sizin için o iki günü, daha hayırlı iki günle; Kurban ve Ramazan bayramlarıyla değiştirmiştir." (Ebû Dâvûd, Salât, 245)

عَنْ أَنَسٍ، قَالَ: قَدِمَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ الْمَدِينَةَ وَلَهُمْ يَوْمَانِ يَلْعَبُونَ فِيهِمَا، فَقَالَ: مَا هَذَانِ الْيَوْمَانِ؟ قَالُوا: كُنَّا نَلْعَبُ فِيهِمَا فِي الْجَاهِلِيَّةِ، فَقَالَ رَسُولُ اللَّهِ صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ: " إِنَّ اللَّهَ قَدْ أَبْدَلَكُمْ بِهِمَا خَيْرًا مِنْهُمَا: يَوْمَ الْأَضْحَى، وَيَوْمَ الْفِطْرِ"

DOÇ. DR. MUSTAFA CANLI
YÜKSEK İSLÂM ENSTİTÜSÜ

Sevgili Peygamberimiz (s.a.s.), Mekke'den Medine'ye hicret ettikten sonra Medinelilerin İran'dan alınma Nevruz ve Mihrican bayramlarını kutladıklarını gördüğünde, serlevha hadisimizde de ifade edildiği gibi, bu bayramları, Kurban ve Ramazan bayramları ile değiştirmiştir.

Dilimizde Arapça "*îyd*" kelimesi karşılığında "*bayram*" kelimesi kullanılır. Kelime olarak Farsça *bezrem/bezram* kelimesinden gelen bayram, *sevinç ve eğlence günü* mânâsına gelir.

Bayram günleri, insanların sevinçli ve mutlu olduğu zaman dilimleridir. Bayram günlerinde müminler, öncesinde vazifelerini ikmâl etmelerinin vermiş olduğu gönül huzuru ile bayrama girer ve büyük bir sevinç ve neşeye nâil olurlar. Şair, bu durumu ne güzel tasvîr etmiştir:

Hüzn ü keder def' ola
Dilde hicâp ref' ola
Cümle günâh af ola
Bayram o bayram ola

Hiç şüphesiz, cemiyetin mânevî bütünlüğü, millî birlik ve beraberliğin temin edilmesinde bayramların mühim bir yeri vardır. Bayram günleri, nesilden nesile kültür ve medeniyetimizin canlı tutulduğu müstes-

na günlerdir. Çoğumuz çocukluk çağında yaşadığımız bayram sevinçlerini unutamayız. O güzel günler, tatlı bir hatıra olarak hâfızamızda yerini bulur.

Bayram günleri, *büyüklere saygı, küçüklere merhamet* günleridir. Bayram vesilesi ile büyüklerimizin duasını almalı, küçüklere merhamet nazarıyla bakmalıyız. Bayramlar; *kardeşlik*, *dayanışma*, *paylaşma* gibi duyguların zirvede olduğu; birlik ve beraberliğin pekiştiği günlerdir.

Mümin, bu sevinçli gününde dünyanın farklı coğrafyalarındaki mazlum ve mağdur din kardeşlerini de unutmamalıdır. Yanlarına giderek bayram sevinçlerini paylaşamasa da en azından, *kalbî dualarıyla* ve eğer gücü yetiyorsa *fiilî yardımlarıyla* onların yanında olduğunu hissettirmelidir.

Bayram günleri dayanışma günleridir. Mümin kardeşinin derdiyle dertlenme günleridir. Zira "Müminler birbirlerini sevmekte, birbirlerine acımakta ve birbirlerini korumakta bir vücuda benzerler. Vücudun bir uzvu hasta olduğu zaman, diğer uzuvlar da bu sebeple uykusuzluğa ve ateşli hastalığa tutulurlar." (Buhârî).

Bayram günleri, sıla-i rahim günleridir. Kur'ân-ı Kerim'de Rabbimiz; "Allah'a karşı gelmekten ve akrabalık bağlarını koparmaktan sakının." (Nisâ, 4/1) buyurarak, akrabalarımızla bağımızı kesmememiz gerektiği konusunda bizlere ikâzda bulunur. Yine bir hadis-i şerifte şöyle buyurulur: "*Kim, rızkının Allah tarafından genişletilmesini, ecelinin uzatılmasını isterse sıla-i rahim yapsın.*" (Buhârî).

Bu bakımdan bayramlarda, başta anne-babamız olmak üzere yakın ve uzak akrabalarımızı, dost ve arkadaşlarımızı, komşularımızı ziyaret etmeli, bu vesile ile birbirimizin hayır dualarını almaya çalışmalıyız. Uzakta olup gitme imkânımızın olmadığı yakınlarımızı en azından telefonla da olsa hâl ve hatırlarını sormalıyız.

Bayram günleri, *Allah rızâsı için aramızdaki dargınlık, küskünlük ve kırgınlıkları sona erdirme*, aramızdaki kardeşliği yeniden tesis etme günleridir. Bu mânâda mümin, Allah Rasûlünün şu sözlerine gönülden kulak vermelidir: "Birbirinize kin tutmayınız, haset etmeyiniz, sırt dönmeyiniz ve ilginizi kesmeyiniz. Ey Allah'ın kulları, kardeş olunuz. Bir Müslüman'ın, din kardeşini üç günden fazla terk etmesi helâl değildir." (Müslim).

Mümin, bayram günlerinde, evde *hasta yatan mümin kardeşlerini de unutmamalı*, onları ziyaret etmelidir. Zira bir hadis-i şerifte şöyle buyuruluır: "Bir Müslüman, hasta bir Müslüman kardeşini ziyarete gittiğinde, dönünceye kadar cennet hurfesi (meyvesi) içindedir." (Müslim).

Bayram günü; cömert olma, hediyeleşme, ikrâm ve infâk etme günüdür. Bu bakımdan mümin, bayram günlerinde ihtiyaç sahibi mümin kardeşlerinin yeme-içme, giyinme gibi ihtiyaçlarını gidererek, onları da kendi bayram sevincine ortak etmeye çalışmalıdır.

Bayramlar; garipleri, kimsesizleri, yetim ve öksüzleri koruyup kollama, onlara kucak açma günleridir, onların gönüllerini mesrûr etme, onları sevindirme günleridir.

Bayramlar, geçmişlerin ruhlarını hayırla şâd etme günleridir. Böylelikle bir nevi geçmişlerimizle de bayramlaşmış oluruz. Onun için Müslümanlar olarak bayram vesilesi ile kabirleri ziyaret etmeliyiz. Zira Sevgili Peygamberimizin ifadesi ile "Kabir ziyareti, bize âhireti hatırlatır." (Tirmizî).

Bayram günleri, *duaların makbul olduğu mübârek günler*den olup bu gün ve gecelerde yapılan ibâdet, zikir ve tesbîhâta ayrı bir sevap verilir. Nitekim bir hadîs-i şerîfte şöyle buyurulur: "Ramazan ve Kurban bayramları gecelerini, sevâbını Allah'tan umarak ibadetle ihyâ edenlerin kalbi, bütün kalplerin öldüğü günde ölmeyecektir." (İbn Mâce).

Bayram günleri, insanın bu dünya hayatında yaşayabileceği en nâdide günlerdendir. Zira bayram günlerinde Cenâb-ı Hakk, müminlerin gönlüne ayrı bir neşe ve sevinç lütfeder. Müminler, bütün kırgınlık ve küskünlükleri bir tarafa bırakıp; zengini fakiri, şehirlisi köylüsü, âmiri memuru ile, sanki tek yürek aynı sevince ortak olur.

Bayram günleri, müminin sevinç günleridir, ama bazılarının zannettiği gibi tatil ve dinlenme günleri de değildir. Bu mânâda mümin, her işinde olduğu gibi bayram günlerinde de kulluk şuuruyla hareket etmeli, bu mübârek günleri mâneviyât içerisinde geçirmeye çalışmalıdır.

Bayram günleri, Müslümanın sevinç günleridir. Ancak Müslümanın esas sevinç günü, bir başka ifade ile onun hakîki bayram günü, cehennemden âzad olduğu gündür. Rıza-i ilâhî çerçevesinde takvâ üzere yaşayan müminler, bir nevi *ilâhî af berâtını* almış olarak âhiret hayatında hakîki bayramı yaşayacaklardır. Bu bayram ve sevinçleri, Cenâb-ı Hakk'ın ebedî rızâsına nâil olmuş bir hâlde en büyük bayram olan *Cemâlullâh'ı temâşâ bayramı* ile zirveye çıkacaktır.

Ne mutlu hakîki bayrama erebilenlere!

Rabbimiz, dünya hayatında kulluk şuuruyla nice bayramlar yaşamayı cümlemize nasîp ve müyesser eylesin!

Rabbimiz, âhiret hayatında cehennemden âzad olup cümlemize gerçek bayramı yaşatsın! Âmin...

FİTRE BAYRAMI

MEHMED FİKRİ (1908-1941)

Главенъ редакторъ:
М. ФИКРИ Х. ХЮСЕИНОВЪ
РЕДАКЦИЯ
В-къ „МЕДЕНИЕТЪ"
Бул Мария Луиза № 27 — СОФИЯ
Тел. № 2-38-57
„MEDENİYET"
Sofia — Bulgaria
Bul. Maria Louiza № 27— SOFIA
Telefon № 2-38-57
1 бр. 2 лв.

مدنیت

تاریخ تأسیسی ۱۹ آغستوس سنه ۱۹۳۳

Год. VI. — سنه : ٦

Органъ на Д-вото на Защитницитѣ на Мюсюлманската Религия въ България

فراقیله مسلمانلری آغلاتان رمضان شریفه الوداع دیرکن بالعموم دینداشلرمزه فطره بایرامنی تبریك ایدر و بو عید مبارکك فیوضات معنویه‌سندن بول بول نصیبه‌دار اولملرینی دیله‌رز.

فطره بایرامی

Bu sabah, düne ait takvimin sararmış ve kurumuş yaprağını ellerimiz titreyerek kopardığımız zaman, tarihî bir ba'sü ba'de'l-mevt devresi geçiren mağmûm ve mükedder âlem-i İslâma hasretle, muhabbet ve şetâretle ellerini uzatan Fitre Bayramıyla yüz yüze kaldık.

Akşamki hazin gurûp bizi ağlatmıştı! Fakat, bugünün nurlu fecri Ramazan-ı şerifin firakıyla ağlayan ruhlarımızı semavî tebşîrâtıyla dindirdi ve bu sabahki mesut vuslatın ilâhî zevkleri, bayramın gönüllerden taşan coşkun heyecan ve istiğrakı bulutlu gözlerimizden akşamki hicranın elemlerini sildi, kederlerini yıkadı! Şimdi, büyük, küçük, fakir, zengin hepimiz seviniyoruz, değil yalnız kalplere, ufuklara ve iklimlere sığmayıp taşan sonsuz bir meserret ve heyecan içindeyiz. Acaba neden?

Seviniyoruz, sonsuz bir meserret ve heyecan içindeyiz. Çünkü; bugün, bayram günüdür! Bugün, saadet ve meserret günüdür. Bu yevm-i saadet, bu îd-i mübarek, İslâm'ın takvimine bilmem kimlerin işaretiyle değil, herhangi bir fırka veya meclisin kararıyla da değil, her şey gibi günlerin de hâlıkı olan Cenâb-ı Zülcelâl'in emriyle yazılmıştır. Bayram budur! Bu, mecâz değil hakikat; taklit değil asıl; bâtıl değil haktır! Bugün on milyon değil, yüz milyon da değil, dört yüz milyon tes'ît ediyor. Ne şarkta, ne garpta bugüne rakabet edecek tek bir gün yoktur, bu din gibi bu gün de eşsiz ve rakipsizdir.

Bugün, çok şanlı ve şerefli bir zafer günüdür. Bugün, âsî nefisleriyle mücahede eden Müslümanların nefislerine, zalim nefislerinin açgözlü temayüllerine, doymak ve kanmak bilmeyen dalâletli arzularına galebe çaldığı gündür. Bugün, her Müslümanın bir mağfiret ayı, bir cihat ve ibadet ayı olan Ramazan-ı şerif içinde gösterdiği yararlıklar ve fedakârlıklar nisbetinde taltif edildiği, bazı bahtiyarların oruç sayesinde takvânın nurlu şâhikalarına tırmanarak zafer bayrağı diktiği ve yalnız Allah yolunda ihrâz-ı muvaffakiyet eden kahramanlara yakışan ilâhî bir neşe ve sürûr içinde gülümsediği gündür!

Ey bir aydan beri nefisleriyle mücahede eden müminler! Ey bugün zafere kavuşan kahraman mücahitler!.. Acaba yeryüzünde sizin bu bir aylık cihadınızdan daha mukaddes, daha ulvî ve daha saadet-bahş bir cihat daha var mıdır?.. Hayır, yoktur ve olamaz da!.. Hiç bundan daha mukaddes, hiç bundan daha ulvî ve daha saadet-bahş bir cihat tasavvur edilebilir mi ki bu cihad-ı ekberin başkumandanı, bilmem hangi paşa veya general değil, Cenâb-ı Zülcelâl'di! Bu mukaddes cihat, başkumandanı Cenâb-ı Zülcelâl olan bu cihad-ı ekber, memât değil hayat verdi; tahrip değil imar etti; felâket değil saadet getirdi; selâmet ve saadet doğurdu!

Ey muzaffer ve kahraman mücahitler!..

Bugün rahmânî kuvvetlerin, kalplerde mahbûs duran zincir-bent imanların şanlı ve şerefli bir zafer günü, salâh ve takvânın istiklâl günü olduğu kadar, nefsânî ve şeytânî kuvvetlerin, insanları tenvim ve teshir ederek dünya ve ukba ateşleri, hüsran ve azap alevleri içine sürükleyip götüren müzeyyen ve muhteşem seyyiâtın yıkıldığı; maâsî ve seyyiâta inhimâkı bulunan azgın hevesâtın mağlûp ve makhûr olduğu bir gündür!

Bügün, Cenâb-ı Hakk'ın oruç tutan, imsak ile nefsini tehzîp eden ve takvânın nurlu, süslü yollarından hakka doğru aşkla, şevkle koşup giden sadık ve vefakâr kullarına ziyafet verdiği gündür. Ne mutlu oruç tutup da bu zafer ve sevinç gününde

Cenâb-ı Hakk'ın verdiği ziyafet-i maneviyenin kıymetini takdir ve lezzetini idrak edebilen hakikî Müslümanlara...

Ey bir aydır oruç tutan müminler!

Bugün iftar günüdür. Bugün, imsâk yok... Çünkü; Cenâb-ı Hakk'ın oruç tutanlara ziyafeti var! Bugün, haram olan iftar değil imsaktir. Tatlı tatlı yiyip içiniz, fakat unutulmasın ki bugün, ibâha-i umumiyenin ilânı günü değildir. Takvânın muzaffer ve nefs-i emmârenin muhakkar olduğu mübarek bir gün tes'ît edilirken bâtıla meydan, fesada ferman, maâsî ve menâhîye imkân verilmemelidir! Meyhânede iftar ve kârhânede bayram yapılmaz! Bugün; dört yüz milyon İslâm'ın aynı iman, aynı heyecan, aynı şevk ve tahassüsât ile tes'ît ettiği, vahdet ve uhuvvet-i diniyenin parlak teceliyâtıyla bütün İslâm âleminin şereflendiği bir gündür. Bugün, Arabın kalbi hangi zevk ve hangi heyecan ile çırpınıyorsa Türkün ve diğer akvâm-ı İslâmiyenin de kalbi aynı zevk ve aynı heyecan ile çarpıyor, aynı meserret ve aynı şetâret havası içinde raks ediyor. Irk, lisan ve renk ihtilâfının kalktığı, ruhların ve akidelerin Türkiye, İran, Arabistan ve Afgan tanımayarak her tarafta hâkim olduğu gündür!

Biz, bu günün bilumum Müslüman kalplerde uyandırdığı coşkun hissiyât iştirakinin pâyidâr olmasını ve dünya Müslümanlarının bugünkü neşe ve sürûra hep birden iştirak ettikleri gibi her zaman, her yerde biribirinin saadet ve felâketine de seve seve iştirak etmelerini, yıllardır hasretiyle yanıp kavrulduğumuz vahdet ve uhuvvet-i diniyenin tecellîsi nâmına Cenâb-ı Feyyâz-ı Mutlak Hazretlerinden an-samîmi'l-kalp niyaz eyleriz:

Yâ Rabbî, yâ Rabbî, yâ Rabbî, bügün hep birden, her yerde emrinle bayram yapan dünya Müslümanlarına kuvvetli iman, imanlı iz'ân ve amele mukârin ilm ü irfan ver de dinlerinin ahkâm-ı rehâkârına her yerde, her zaman, hep birden sarılarak bugünkü acıklı vaziyetten kurtulsunlar, Kitap ve sünnete temessük sayesinde müebbeden mesut ve müebbeden bahtiyâr olsunlar!.. Âmîn!

*** Bu yazı, Sofya'da çıkan "Medeniyet" gazetesinin 11. 06. 1938 tarihli 169. sayısının 1-2. sayfalarında yayınlanmıştır.**

LÜGATÇE:

Ahkâm-ı rehâkâr – kurtarıcı hükümler
Akvâm-ı İslâmiye – Müslüman milletler
An-samîmi'l-kalp – candan, yürekten
Ba'sü ba'de'l-mevt – ölümden sonra dirilmek
Bilumum – bütün
Fırka – parti, grup
Gurûp – Güneşin batışı
İbâha-i umumiye – her şeyin mübah olması
İd – bayram
İftar – oruç açmak
İhrâz-ı muvaffakiyet – başarı elde etmek
İhtilâf – farklılık
İmsak – oruç tutmak
İnhimâk – aşırı düşkünlük, bağlılık
İstiğrak – dalma, gömülme, boğulma
İştirak – ortaklık
Maâsî – günahlar, isyanlar
Mağmûm – gamlı, kasvetli, üzüntülü
Mahbus – hapsedilmiş, tutuklu
Makhûr – yenilen, perişan edilen
Memât – ölüm
Menâhî – yasak olan şeyler
Meserret – sevinç
Muhakkar – horlanmış, aşağılanmış
Mukârin – yakın
Müebbeden – ebediyen, sonsuza kadar
Mükedder – kederli, üzüntülü
Müzeyyen – süslü
Pâyidâr – kalıcı, sürekli
Raks – dans
Saadet-bahş – mutluluk veren
Seyyiât – günahlar, kötülükler
Şâhika – tepe, doruk, zirve
Şetâret – neşe, sevinç, şenlik
Tahassüsât – duygulanmalar
Taltif – gönül almak, iyilik yapmak, ödüllendirmek
Tebşirât – müjdeler
Tecelliyât – tecelliler, görünmeler, yansımalar
Tehzîp – düzletmek, arındırmak
Tenvim – uyutmak
Teshir – büyülemek
Tes'ît – kutlamak
Uhuvvet – kardeşlik
Ulvî – yüksek, yüce
Vahdet – birlik
Vuslat – kavuşmak
Yevm-i saadet – mutluluk günü
Zincir-bent – zincire vurulmuş

SALGIN HASTALIĞI VE CENAZE

Corona virüsten vefat eden biriyle ne yapılması gerekmektedir?

Vefat eden insan, hastaneden alındığı şekilde defnedilir. Polietilen çuval veya kapalı tabut içindeyse oradan çıkarılmaz. Yalnız teyemmüm yapılır. Bütün bunlar, vefat eden insana karşı görevimizi yerine getirmediğimiz anlamına gelmez. Zira hayatta kalanlar arasında salgının yayılmasını durdurmak ve onların hayatını ve sağlığını korumak da vazifemizdir. Allah Teâlâ, Kur'ân-ı Kerim'de: "Allah, kişiye ancak gücünün yeteceği kadar yük yükler." buyurmuştur. Bunun yanı sıra, yaşayanların hem hayatını hem de sağlığını korumak, öleni yıkamaktan önceliklidir, nitekim ayet-i kerimede şöyle buyrulmaktadır: "Kim de bir can kurtarırsa, bütün insanların hayatını kurtarmış gibi olur."

Salgın esnasında vefat eden, fakat korona virüsü teşhisi konmayan birine nasıl muameele edilmelidir?

Salgın esnasında vefat edenleri yıkayan imamlar, eldiven, maske, uzun çizme, yağmurluk gibi gerekli koruyucu malzemeleri bulundurup kullanmalıdır. Bu malzemelerden tek kullanımlık olanlar kullanıldıktan sonra yakılmalıdır.

Fetva Komisyonu, bütün Müslümanlara yetkili organların talimatlarına uymalarını, bununla beraber Yüksek İslâm Şurası ve Başmüftülüğe olağanüstü durumlarda cenazelerle ilgili yönetmelik kabul etmelerini tavsiye etmetkedir. Bunun yanı sıra bütün Müslümanlara, Bulgaristan'ın yetkili mercii olan Yüksek İslâm Şurasına bağlı Fetva Komisyonundan başka hiçbir kaynağın fetvalarını kabul etmeme çağrısında bulunmaktadır. İhtilâf ve herkesin kafasına göre yaptığı yorumlar, insan hayatını tehlikeye atabilir, dolayısıyla yetkisi olmaksızın fetva veren kişiler bundan sorumlu tutulur.

Allah her şeyi en iyi bilendir!

İşbu fetvalar, Yüksek İslâm Şurası nezdindeki Fetva Komisyonu tarafından 3 Nisan 2020 taihli oturumunda karara başlanmıştır.

GELİN FİKREDELİM BİR KERE

AHMED HASAN BAHADIR
BAŞMÜFTÜ YARDIMCISI

Hepimizi yaratan, nefes alıp-verme nimetini bahşeden, kullarını hem lütfuyla hem kahrıyla sınayan âlemlerin Rabbine yeryüzündeki bütün varlıkların adedince hamd ü senâlar olsun. Salât-ü selâm; kâinatın efendisi, cihanın ahlâk modeli Hazreti Muhammed (s.a.s.), âl ve ashâbının üzerine olsun. Salât ü selâm hayatta olup bitenler üzerine fikredip ibret alan bütün ehl-i imanın üzerine olsun...

Büyüklerimizin dilinden oldukça manidar bir deyim tevârüs etmişiz: "Çok güzel bu düzen, ama olmasa bir bozan..." Tabiî, şu günlerde amansız bir salgın sebebiyle bozulan düzenimizin henüz birkaç aylık mazisi var... Fakat her şey ne de çabuk değişmeye yüz tuttu değil mi? Dünya ülkeleri tehlike çanlarını çalmaya başladılar. Hastalıklar, ölümler kol gezer oldu hafezanallah! Bir korku ve panik havası oluştu her yerde. İş hayatımız, ticarî planlarımız, eğitim kurumlarımız, kişisel ve kurumsal hesaplarımız beklenmedik bir şekilde tökezleyerek durma noktasına geliverdi maalesef.

Olup bitenlere zamanın şahitleri olarak baktığımızda insanlığın dünyevîleşme yarışında dolu-dizgin, sorumsuzca yoluna devam ettiğini görürüz. Ancak başta da söylediğimiz gibi, hepimizi yaratan ve yaşatan Allah (c.c.) Kur'ân-ı Kerîm'inde: "İnsanı başıboş bırakmadı"ğını beyan etti. O, görünmeyen bir iptilâ ile insanlığa adeta "Durun! Nereye bu gidiş?" dedi... Böyle olunca herkes "Evde kalın!" çağrılarına kulak vermek zorunda kaldı.

Düşünmeyen insanın geleceği olmazmış. Dilerseniz düşünmeye davet edildiğimiz şu sıkıntılı günlerde kendimize ayna tutarak birazcık kulluğumuza, Müslümanlığımıza bakalım. Küçük bir fikir jimnastiği yapalım:

Eğer insaflı isek, içinde bulunduğumuz bulanık ortam; inancın, değerlerin kaybolduğu, yanlış anlayış ve tavırlara fedâ edildiği, dünyevî çıkarların uhrevî sorumluluklara üstün geldiği bir ortam ne yazık... Bunu inkâr etmek büyük bir aymazlıktır. Zevâhire göre, topluluğumuzun bir parçası Müslüman, bir diğer parçası da kendisinin ne olduğu noktasında kararsız. Fıkrayı hatırlarsanız, Temel kendi mezar taşına şu ifadelerin yazılmasını ister: "Hastayum dedüm inanmadunuz, öliirum dedüm inanmadunuz, ya şincik n'oldi?..."

İşte ne olduysa, bu dönemde oldu. Bilhassa yakın geçmişimizde Avrupa kapılarının serbest dolaşıma açılmasıyla birlikte bizim insanlarımız, kardeşlerimiz yeni bir dünyayı keşfettiler; tıpkı 4-5 yaşlarında bir çocuğun birdenbire parayı keşfedip paranın dünyada her şey olduğunu düşünmesi gibi. Yeni dünyayı keşfedince: Ne idim?, Ne oldum? rüzgârları esmeye başladı. Birden bire onların önemli bir kısmı kendilerini unutuverdiler!... İstisnaları bütün samimiyetimle hariç tutuyorum.

Bizim milletimiz, çevremiz, konu-komşumuz, sayısızca vatandaşımız; aynen Uhud meydanında ganimetlerin sahipsiz kaldığını gören okçular gibi abanıverdiler Avrupa'nın kapılarına. Hastası oldular yâd ellerin. Yerlerini yurtlarını, nöbet mahallerini "bol imkân sahibi olup iyi yaşama uğruna" terk ettiler... Ve tabiî, yerlerini terk eden okçular ganimeti de elde edemediler, çünkü savaştan ziyade kendilerini kaybettiler.

Bendeniz Avrupa'da bir müddet bulunmuş bir kişi olarak bazı gözlemlerim olmuş, bir takım soruları kendi kendime sormuşumdur... Eğer Avrupa'da yaşayıp da "Nuh (a.s.)'ın gemisini" bulamazsanız, o ummanın içerisinde kimliğinizin, kişiliğinizin, neslinizin onarılmaz hasarlar alacağını bilmelisiniz! Özellikle nesillerini, sevdikleri çoluk çocuklarını kaybolma tehlikesiyle karşı karşıya getirenler, yarınlarını da ahiretlerini de riske atmadıklarının garantisini verebilirler mi? Aynı şekilde -bırakalım Avrupa'yı bir yana- bugün memleketimizin yozlaşan insanı dininden, dilinden, özbenliğinden yoksun ise, "değer odaklı ortamlar"la bağını koparıp aslına ters düşmesindendir.

Hâsılı, bugün Mars'a çıksak, bütün dünyayı kolaçan etsek, aslımızdan, özümüzden, gölgemizden de kaçsak, eğer "değer algımız" bulanıksa tavırlarımızın duru olabilmesi ne mümkün? Adamı; dışı forma, ama insanîliğini, eylemlerini hiç sorma, diyerek dile dolamazlar mı?... Her ne olursa olsun hiçbirimizin eylemleri, tasavvurları inanç ve mukaddesâtımızı aşamaz.

Buradan hareketle, günümüzde karşılaştığımız bütün olumsuzlukları normal karşılamalıyız. Nitekim başımıza gelenler, insanoğlunun elleriyle yaptıklarının sonucudur. Ecdadımızın da dediği gibi, kişi ne ekerse, onu biçermiş. Büyüklerimiz lâf olsun, torba dolsun diye boşa söz sarf etmemişler. Rüzgar ekenin fırtına biçmesi kadar doğal bir şey olamaz. Kaldı ki, biz zor olanı değil, kolay olanı seçtik. Şahsiyeti imaja feda ettik. İmajla ölçülür oldu değerimiz. Ayrıca insanlığımızı kuşanmadan Müslümanlıktan dem vuruyoruz çoğu kez ki, anlaşılması zor bir durum...

Şimdi bir salgın fırtınası esiyor... Herkes evlerine sığındı. Pekçok canlara mâl olan bu fırtına elbet geçecektir. Bu arada bizlere düşen mukadderata rıza göstermektir. Mümine yakışan; "büyük bir derdimiz var" deme yerine, "büyük bir Rabbimiz var" demesidir. Ona iman ve tevekkül etmesidir. Şairin de dediği gibi:

"Çileler sınavımız iman ettik kadere

Onunla olgunlaştık alıştık her kedere"

Evet, zemin hassas ve kaygan. Zaman, olmak ya da olmamak zamanı. Bir yerde bir şeylerin doğru gitmediğini görüyorsak; Rabbini ve haddini bilen şahsiyetli, erdemli, değerlerine sahip çıkan insanlar yetiştirme derdini taşımalıyız. Bu işi üstlenen kurum ve kuruluşlarımıza da bilfiil destek çıkmalıyız...

Cenab-ı Hak, başımızın sıkıldığı şu zorlu günlerde hepimize akl-i selimle düşünmeyi, özümüze dönmeyi nasip eylesin...

PRAVADI KASABASININ DİRENEN SIMGESI:

SARI HÜSEYİN AĞA CAMİSİ

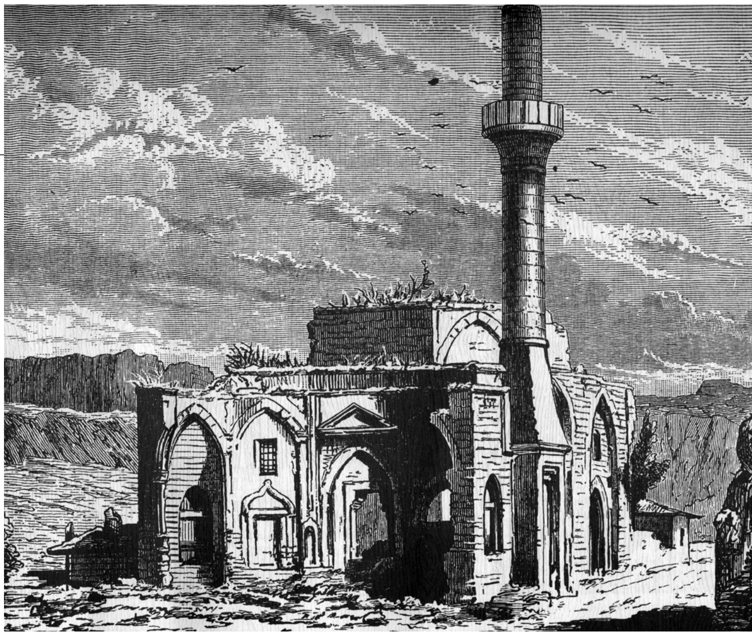

Varna ili Pravadı (Provadiya) kasabasının tarihimizde önemli yeri var. Beş asrı aşkın bir zaman Türklere mekân olmuş bu kasabamız, komünizm döneminde üç camisi kalan ender yerlerimizdendir. Üç camiden söz ederken çalışan camiden değil de İslâm kültür varlığı olarak ayakta kalıp vakıf mülkiyeti özelliğini korumuş olmalarını kastetmekteyiz. Bunların biri Sarı Hüseyin Ağa (Paşa) Camisidir.

Silistre, Varna ve Pravadı gibi Türklerle meskûn yerleşim yerlerini yerle bir eden Rus saldırılarından on yıl kadar sonra 1840 yılı yazında kasabayı ziyaret eden Osmanlı devlet adamı Arif Hikmet Bey, "Sarı Hüseyin Ağa Camisi, ekber-i cevâmi (camilerin en büyüğü) idi, kubbesi kurşunlu idi. Küffâr hedmedip (yıkıp) bir miktar duvarı ve minaresi bâkî (kalmış)" diyerek sanki bu camimizin günümüze kadar ulaştığı şeklini tarif etmiştir. Caminin bu yarı harap hâlini, çeyrek asır sonra Feliks Kanitz çizdiği gravürle bize aktarmıştır. Ancak Sultan Abdülaziz devri sonlarına doğru cami ciddî bir tamir geçirerek 1872 yılında tekrar eski günlerine dönmüş ve komünizm devrine kadar namaza açık kalmıştır.

Günümüzde cami kapısı üzerinde bulunan üç beyitlik mermer kitabesi caminin tamirini belgelemiştir. 1975 yılında bir kısmı tahtalarla kapatılmış olan bu kitabe metninin iki beytini N. Panayotov bazı eksiklerle okuyup tercüme ederek kitabına almıştır. Kitabenin tam metni şöyledir:

Pâdişâh Hazret-i Abdülazîz âdil-i cihân
Şânına dense sezâdır mehdî-i sâhib-zamân
Oldu ma'mûra muvaffak hep ehâlî kulları
Sâye-i hazretin oldu bânî-i sânî hemân
Subh-ı cevher kıldı târîh cümlenin makbûl ede
Kim ibadetle niyâzı Hâlik-ı kevn ü mekân
Fî 22 Ş[aban] sene 1289 / [25. 10. 1872]

1940'lı yıllara kadar çalışır vaziyette olan Sarı Hüseyin Ağa Camisi, cemaat olmayışı veya ilgisizlik sebebiyle kapanmış ve peyderpey yeniden haraba yüz tutmuştur. Fakat ayakta kalabilmiştir. Kısa bir müddet önce müftülükçe minaresini sağlama alma çalışması yapılmış ve restorasyonu ile ilgili proje çalışmaları yürütülmektedir.

Tarihçi H. Şanov, camiyi yaptıranın Sultan Abdülaziz'in yeğeni olduğunu yazmış, bu doğru değildir. Ayrıca bu değerli eserin kurucusu Sarı Hüseyin Ağa/Paşa ile yakın dönemlerde aynı bölgelerde görev yapmış başka "Hüseyin Paşalar" bulunması sebebiyle isim karışıklığı olmaktadır. Söz konusu Sarı Hüseyin Ağa, Dizveren Hüseyin Paşa olarak da bilinen Boşnak asıllı devlet adamıdır. Sarı Hüseyin Paşa, Sicill-i Osmanî'ye göre, Anadolu Beylerbeyliği, Bosna ve Bağdat Valiliği yaptıktan sonra Trabzon, Mısır ve Şam valiliklerinde, Vidin muhafızlığında bulunmuş, bir ara Rodos'ta hapsedilmiş, sonra affedilip yeniden göreve iade edilmişolan ve hizmetlerinden dolayı vezirlik rütbesi verilen Sarı Hüseyin Paşa, Şam valisi iken 1705/6 yılında üzerlerine gittiği eşkiyalarca öldürülmüştür. Ancak Pravadılı Hacı Osman'ın 12 Ekim 1702 tarihli vakfiyesinde Sarı Hüseyin Paşa'dan camisi vesilesiyle merhum olarak bahsedilmektedir. Bu da kimliği konusunda ciddî bir soru işareti koymaktadır.

Ayrıca vesikalar, Sarı Hüseyin Paşa'nın 1673, 1689 ve 1691 yıllarında birer yılı geçmeyecek şekilde kısa sürelerle üç defa Silistre Valisi olarak görev yaptığını da bildirmektedir. O yüzden caminin inşa tarihi ile ilgili elimizde kesin bilgi olmasa da Sarı Hüseyin Ağa'nın Silistre Valiliği yıllarında yapılmış olabileceğini, dolayısıyla XVII. asrın son çeyreğinde olduğunu düşünmekteyiz. M. Kiel, Sarı Hüseyin Paşa Camisinin XVI. asırda yapıldığını söylemişse de bu doğru değildir. Ancak 1778 yılında Sarı Hacı Hüseyin Ağa Camisi vakfı mütevellisi bulunan Paşa'nın torunlarından Seyyid İbrahim tarafından yazılan bir yazıda caminin Sarı Hacı Hüseyin tarafından "müceddeden bina ve ihya" edildiği kaydı, daha önce caminin yerinde başka bir cami olabileceğini ihtimal dışı bırakmamaktadır.

Belgelerde "Hacı" unvanıyla da zikredilen Sarı Hüseyin Ağa'nın, camiyi yaptırdıktan sonra ihtiyaçlarını karşılamak üzere vakıf kurduğu ve dükkânlarla değirmen bıraktığı mütevelli Veli oğlu İbrahim'in yazdığı 1749 tarihli mektuptan anlaşılmaktadır. Vakfın tesisinden sonra Hacı Osman ve eşi Durak kızı Ümmühani zamm-ı vakıf yaparak camideki hizmetlerin devam etmesi için katkı sağlamışlardır. Vakfın işleyişi ile ilgili belgeler, camiye vaiz olarak 35 akçe ile genellikle tasavvuf ehli kişiler görevlendirildiğini göstermektedir. Bunlar arasında 1713 yılına kadar Şeyh Hacı Mustafa, ondan sonra Anadolu'nun Uşak kasabasından olduğu bildirilen oğlu Şeyh Hacı İbrahim, sonra onun oğlu Şeyh Mustafa ve evlâtsız olarak vefat etmesi sebebiyle Karaca Ahmed Sultan sülâlesinden Şeyh İsmail Efendi, Seyyid Halil Efendi, sonra da Seyyid İbrahim görev yapmışlardır. Çok kısa bir müddet Halvetî Mehmed Dede'nin oğlu Ahmed Halife de vaizlik yapmıştır. 15 akçe alan cami hatipleri arasında Uşaklı İbrahim, Uzun Hasan, Mustafa Halife, Halil Halife vardır. 1749 yılında imamlık görevinde Hacı Mehmed, kayyım olarak da Ali Efendi vardır. Yukarıda bahsedilen Sarı Hüseyin Paşa torunlarından Veli oğlu İbrahim'den sonra tevliyet oğlu Mustafa'ya verilmiştir.

SALİH DELİORMAN, ARAŞTIRMACI

BİR DEVR-İ KADİM BEYEFENDİSİNİN ARDINDAN...

İSMAİL CAMBAZOV (1928 - 2020)

İki sene önceydi. Bulgaristan Türkleri arasında yetişen, bizim de ara sıra gölgesinde bulunma şerefine kavuştuğumuz İsmail Cambazov Hocamı bir yazımda "90 yıllık dallı budaklı bir çınar" olarak vasfetmiştim. Bir sayfa içerisinde farklı dönemlerde geçirdiği dönüşümleri ele almaya çalışmıştım. Sonra da "Acaba Hoca ne der?" diye tepkisini beklemiştim. "Müslümanlar" dergisini kumuş ve "Çok hakkaniyetli davranmışsın. Hem yermiş hem de övmüşsün!" demişti. "Hoca acaba ne demek istedi, yine bir cambazlık mı yapıyor?" diye düşünürken, "Bu yazıyı yayınlanacak olan kitabımın arka kapağına konmasını isterim." diye eklemişti. Ne yazık ki, bu yazımı onun kitabının arkasına koyamadık, çünkü yazdığı kitabı beğenmediği için bir tarafa atıp yeniden yazmaya başladı, fakat tamamlamaya ömrü vefa etmedi.

بویوك بر حزنله فدائی وفات تاریخنی سویلدی
اسمعیل خواجه هو الله دیدی اصلنه عروج ایلدی
27 رجب 1441

Büyük bir hüzünle Fedâî vefat tarihini söyledi
İsmail Hoca Hû Allah dedi aslına urûc eyledi
27 Receb 1441/22 Mart 2020

Yüksek İslâm Enstitüsünde çok az istifade etme imkânı bulduğum, ama daha sonraki yıllarda epey teşrik-i mesaimiz olan İsmail Hoca ile vefatı öncesi beyin kanaması geçirip komaya girmesinden beş gün önce görüşmüştük. Cuma namazına ve geleneksel "Cuma Kahvesi"ne gelemediği için Pazar günü ziyaretine gitmiştim. Kendisi, hasta olan bütün arkadaşlarını, hatta aleyhinde konuşanları bile ziyaret ederdi. Bu erdemli davranışı ondan öğrenmiştim. Uzun uzadıya sohbet ettik. Planlarını anlattı. Hatıralarını paylaştı. Derdini döktü... Bu ziyaret, onunla bilinçli hâlindeki son görüşmemizmiş meğer... Çünkü Perşembe sabahı "benim çok çilemi çekti fakirim" dediği 65 yıllık hayat arkadaşı Vildan Hanım arayıp üzücü haberi verdi. Evine vardığımızda komadaydı...

İsmail Hoca, yemeden, içmeden durur, ama kitap okumadan duramazdı. Ayrıca eski bir alışkanlık olarak Bulgar ve Türk basınını yakından takip ederdi. Son demlerine kadar okuyan bir insandı. Hatta bilincini yitirmiş bir hâlde yattığı yerde dikkatimi çeken şey, yatağının sağ tarafında muhtemelen gece yarısına kadar okuduğu "Ebediyete Yolculuk" kitabı, onun üstünde de "Lâyığına Muhabbet, Müstehakkına Nefret" başlıklı dergi oldu. Biraz daha sağında, az yüksekte ise Kur'ân-ı Kerim bulunuyordu ki, son ziyaretimde defalarca hatmedilmekten yıpranmış aynı mushafı göstererek "Bana şahitlik etmesi için bunu mezarıma koyun!" diyerek şakalaşmıştı. Şakalaşmıştı, çünkü konmayacağını bilirdi ve çeyrek asır daha yaşarım ümidine sahipti... Ama demir almak günü gelmişse zamandan, ne gelir elden...

Bilincini kaybettiği gün Recep ayı ve Perşembe günü olması sebebiyle İsmail Hoca oruca niyetliymiş. Rahatsız olmasına rağmen Pazartesi günü de orucunu tutmuştu. İyi hâldeyken bütün üç ayları oruçlu geçiriyordu, komünizm döneminde kaçırdıklarını telâfi etmeye çalışıyordu. Beş vakit namazına da olabildiğince nafile ilâve ediyordu. "Günahımız çok, çok dinsizlik yaptık, çok kaçırdık, en azından yetiştirebildiğim kadarıyla kaza edeyim" diye düşünüyordu. O sabahın gecesinde de kim bilir kaç rekât namaz kılmıştı...

Bir de son görüşmemizde Vitoşa'dan bahsetmişti yine. Hatta haftasonu "artık Karatepe'ye çıkarım" diye düşünüyordu. Karatepe'ye çıkmayı hem beden sağlığı hem de ruh sağlığı açısından önemsiyordu. Vitoşa'ya çıkmak ona "kuraş" veriyor, dağı seyretmek onun imanını güçlendiriyor, Allah'ın azameti önünde secdeye kapanmasına sebep oluyordu. Vefatından bir ay kadar önce Vitoşa'ya çıkıp dağ havasını alıp dağevinin önünde kahvelerimizi yudumlarken "Bak şuna yahu! Şaştım da kaldım... Bu dağları seyreden insanın ateist olması mümkün değil!" diyordu. Ama tabiî, iman bir nasip meselesidir aynı zamanda. O, bunu da iyi biliyordu, çünkü 45 yıl ateizm propagandası yapmış ve kritik bir dönemde zorlu bir viraj alıp aslına rücu etmişti. O yüzden hep Rabbine şükrediyordu, çünkü aynı kulvarda at koşturduğu birçok arkadaşı virajı alamıyor, caminin kapısına kadar geliyor, ama içeri grime azmini gösteremiyordu.

Cambaz Hoca, Bulgaristan Türklüğünün simgesi hâline gelmişti. Bunun ana sebebi, tarih ve kültürümüzü kendisinden sonra gelen nesillere aktarma gayretiydi. Her fırsatta tanıklıklarını anlatıyordu. Trakya otobanının 1. kilometresinden 325. kilometresine kadar hiç durmadan konuştuğunu, kitaplarda bulamayacağımız olaylara şahitliklerini paylaştığını hatırlarım. Bunların bir kısmını zaten Nüvvâb hatıralarıyla başlayan ve en son yöresini anlattığı eseriyle noktalanan anılarında anlatmıştı. Güzel bir iz bıraktı...

Farklı bir devrin adamıydı İsmail Hoca. Bizi anlamakta zorlanıyordu. Biz de onu... Ama yine de üzerine düşeni yapmaya çalışıyor, küçük şeylere seviniyor, olumlu adımlar heyecanını artırıyordu. Pozitif bir enerjisi vardı. O yüzden olumlu hatıralarla bir Mirac Gecesinde aslına rücu etti.

Allah gani gani rahmet eylesin!

V. AHMED

2020 YILI ZEKÂT NİSABI VE FİTRE MİKTARI

Başmüftülükçe yapılan açıklamada 14 Nisan 2020 tarihinde internet üzerinden gerçekleştirilen görüntülü toplantıda şu kararlar alınmıştır:
1. Ramazan ayında verilecek zekât için nisap miktarı 6600,00 (altı bin altı yüz) levadır.
2. 2020 yılı için fitre (sadaka-i fıtır) kişi başına en az 6.00 (altı) levadır.
3. Avrupa veya diğer ülkelerde yaşayan veya çalışan Bulgaristan vatandaşı Müslümanların vermeleri gereken fitre ve zekât nisabı, bulundukları ülkelerdeki yetkili dinî kurum veya kuruluşlar tarafından belirlenmektedir. Kendileri veya vekil kıldıkları kişiler tarafından Bulgaristan'da fitre sadakası veya zekât vermeleri halinde bile bunu esas almaları gerekir.
Yukarıdaki hesaplamalar, 15 Ağustos 2009 tarihinde Fetva Komisyonu tarafından alınan kararlara dayanarak yapılmıştır.

ÜÇ İMAM HATİP LİSEMİZ ÜRETTİKLERİ MASKELERİ HASTANELERE HİBE ETTİ

Dünyayı saran korona virüsü salgınından dolayı içinde bulunulan olağanüstü durumda Rusçuk, Mestanlı ve Şumnu'da dinî eğitim vermekle birlikte teknolojik gelişmeleri de yakından izleyen imam hatip liseleri salgınla mücadeleyi destekleme amacıyla önemli bir adım attı. Öğrencileri 3D tasarımıyla tanıştırıp üretim yapmak amacıyla Türkiye'den hibe edilen 3D teknolojisi koruyucu maske üretiminde kullanıldı. Okul müdürleri ve öğretmenlerin katılımıyla hazırlanan 100'ün üzerinde koruycu maske (kask) okulların bulundukları bölgelerdeki hastanelerin sağlık personeline hediye edildi.

FİLİBE'DE EVLERE İFTARLIK İKRAMI

Filibe Bölge Müftülüğü, altı yıldır Filibe Müslüman Encümeni ile ortaklaşa kentte bulunan İmaret Camisinde Ramazan ayı boyunca iftarlar düzenlemekteydi. Filibe Müslümanlarının maddî ve manevî desteğiyle iftarlık ikramları bu yıl da devam etti. İftarlar, umumî salgından dolayı oluşan olağanüstü hâlden dolayı camide verilememesi sebebiyle hazırlanıp paketlenen yemekler her gün iftar vaktine yakın bir zamanda ihtiyaç sahiplerinin evlerine dağıtıldı.
Ayrıca Ramazan başlangıcı münasebetiyle Filibe Bölge Müftülüğü ve Filibe Müslüman Encümeni, 24 Nisan 2020 tarihinde şehirde yaşayan ihtiyaç sahiplerine gıda ürünleri, temizlik ve dezenfeksiyon malzemeleri dağıttı.

İSLÂMÎ EĞİTİME DESTEK KAMPANYASI

Her sene olduğu gibi, bu Ramazan ayında da Başmüftülük millî çapta "İslâmî Eğitime Destek" kampanyası ilân etti. Geleneksel hâle gelen bağış kampanyası bu sene 24 Nisan - 24 Mayıs 2020 tarihleri arasında "Dinimi seviyorum! İslâmî Eğitimi Destekliyorum!" başlığı altında gerçekleşmektedir. 14 yıl önce ilki düzenlenen kampanyaya destek her geçen yıl artmaktadır. Yapılan bağışlar Bulgaristan'daki İslâmî eğitim çalışmalarına harcanmaktadır. Bu kapsamda Kur'ân kursları, devlet okullarında din eğitimi, öğrenci bursları, imam hatip liselerinin bazı eğitim projeleri desteklenmektedir.

ЗА ДА СИ ЧЕСТИТИМ РАМАЗАН БАЙРАМ…

Свещеният рамазан е израз на благоволението на Аллах към хората. Ако мюсюлманинът приеме месец рамазан за благоволение от Аллах, ще търси всякакви възможности за възползване от него. Именно онези, които оползотворяват тази божествена благодат, заслужават в пълния смисъл на думата да честват байрама, и то в различно измерение.

Свещеният рамазан е месец на Корана. Аллах е отправил последното Си послание към човечеството в този месец. Затова Нощта Кадир превъзхожда хиляда обикновени месеца. А какво ли е превъзходството на целия месец рамазан?... Тъй като това е месецът на Корана, извършването на хатим и мукабеле, прочитайки целия Коран самостоятелно или колективно, обогатява духовния мир на човека. Така човек по-добре осмисля мястото, задачите и отговорностите си на този свят, започва да постъпва съобразно целта на сътворението си.

Свещеният рамазан е месец на оръча. При правилно спазване на външните и вътрешните изисквания оръчът пречиства душата и тялото на човека от множество ненужни, а и вредни неща. Чрез такъв оруч най-превъзходното творение на Аллах придобива истинския си човешки облик. Става морален, добродетелен, отговорен, знаещ и непрестъпващ границите си Аллахов раб. Именно затова през цялата човешка история постите са били един от методите за възпитаване на човека. Говеенето на мюсюлманина на пръв поглед е гладуване, жадуване и възпиране на сексуалните желания, но погледнато в дълбочина, то е противопоставяне на всякакъв вид желания на егото и стремеж към висините на духа.

Свещеният рамазан е месец за теравих намаз. Това е месец за отдаване на Вездесъщия Аллах чрез будуване през нощите и споменаване на величието Му. По принцип сюннет и нафиле намазите се изпълняват самостоятелно и колкото може по-скришно, но теравих намаз, който също е сюннет, е силно препоръчано да бъде изпълняван с джемаат. Още повече, изпълнението на теравих намаз е сюннет и за този, който не говее. Затова трябва да се замислим върху тайната на сближаването с Аллах чрез теравих намаз в този благодатен месец. Заедно с това тази година имахме възможността да тестваме искреността на изпълнените от нас теравих намази с джемаат в предишните години, тъй като наложената извънредна ситуация не даде възможност за колективно изпълняване на теравих намаз в джамиите, обаче възможността за самостоятелно и семейно изпълнение бе налице.

Свещеният рамазан е месец за споделяне на божествените блага, с които сме дарени. Прекрасната ни религия не одобрява комунистическото разбиране за колективното начало. Но също така се противопоставя на заробването на човека в името на трупане на капитал. Разбирането, което се налага от исляма, се състои в полагане на много усилия за спечелване, без да се забравя истинският притежател на всичко. Тази мисъл изисква споделяне на част от притежаваното. През свещения рамазан това достига връхната си точка. Мюсюлманинът споделя софрата си с даване на ифтар, посреща основните потребности на нуждаещите се, дори обичайно дава зекята си в този месец.

Нашата отдаденост към Аллах през този месец е съотносима с извършване на изброените неща. Според това получаваме правото да честваме Рамазан байрам. Блазе на заслужено празнуващите байрама...

Ведат С. Ахмед

Брой 5 (305)
Май 2020
Година XXX

ISSN: 1312-9872

Издател
МЮСЮЛМАНСКО ИЗПОВЕДАНИЕ
Главно мюфтийство

Вид издание
Месечно, периодично

Главен редактор
Ведат С. Ахмед
Редакционна колегия
Джемал Хатип
Д-р Кадир Мухаммед
Мурад Бошнак
Мухаммед Камбер

Технически редактор
Салих М. ШАБАНОВ

Контакти
София 1000
ул. „Братя Миладинови“ 27
Списание „Мюсюлмани“
Тел.: 02/ 981 60 01

Представителства
Мюсюлмански настоятелства
Районни мюфтийства

Online
www.grandmufti.bg
muslumani@grandmufti.bg

Печат:
Sky Print

Абонаментни цени
Годишен: 24,00 лв.
Шестмесечен: 12,00 лв.

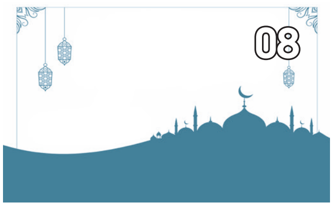

СЪДЪРЖАНИЕ

02 Трудностите, които преодоляваме всеки ден, ни изпълват с удовлетворение, че сме полезни за хората
06 Споделянето на радостта е празник
07 Наставления относно етикета на Рамазан Байрам в ибадет
08 Свещени дни и нощи в исляма
10 Празникът е ибадет
12 Празниците
14 До Йордания и назад
16 Мюсюлмански архитектурни паметници в град Казанлък
17 Исмаил Джамбазов (1928 – 2020)
18 Накратко

За съдържанието на публикациите отговорност носят авторите им, а за обявите и рекламите – рекламодателите. • Уважаеми читатели, поради наличието на цитати от Свещения Коран и хадиси на страниците на списанието Ви молим да не го хвърляте на земята.

ТРУДНОСТИТЕ, КОИТО ПРЕОДОЛЯВАМЕ ВСЕКИ ДЕН, НИ ИЗПЪЛВАТ С УДОВЛЕТВОРЕНИЕ, ЧЕ СМЕ ПОЛЕЗНИ ЗА ХОРАТА

Интервю с г-н Мехмед Аля – районен мюфтия на Разград

Мехмед Сали Аля е роден през 1970 г. в гр. Цар Калоян, Разградско. Средното си образование завършва в родния си град. През 1990 г. постъпва в Полувисшия ислямски институт, където се дипломира през 1993 година. След преобразуването му във Висш ислямски институт завършва и него.

През декември 1992 г. е избран за районен мюфтия на Разград, след което е преизбиран многократно на същата длъжност от районни мюсюлмански конференции и Висшия мюсюлмански съвет. Семеен е, има две дъщери.

Уважаеми мюфтю ефенди, Разградското мюфтийство е една от най-важните структури на Мюсюлманско изповедание, а Вие сте най-опитният сред районните мюфтии. Освен това тази година е юбилейна за Вас, което обикновено е повод за равносметка. Бихте ли ни разказали накратко за миналото и настоящото положение на повереното Ви мюфтийство?

Започнах в Районното мюфтийство в Разград през декември 1992 г. По това време бях студент в Полувисшия ислямски институт в София. Времената бяха трудни, бедни, а и размирни. Да помогна на Районното мюфтийство ми предложи тогавашният главен мюфтия Фикри Сали. Знаете, че тогава определени среди се опитваха да внесат разделение сред мюсюлманите в България. Наложи се ръководството на Районното мюфтийство да бъде поверено на своеобразен триумвират, който включваше Хафъз Хюсеин, Юксел Ахмедов и моя милост, със задачата да се проведе районна конференция в 14-дневен срок. Конференцията бе насрочена за 29 декември 1992 г. Тогава Районното мюфтийство включваше областите Русе и Разград, настоятелствата бяха 114, а имамите – 106. Кандидатът бе само един – Хафъз Хюсеин, който бе на достойна за уважение възраст. Делегатите обаче заявиха, че искат по-млад човек да заеме поста. Първо длъжността бе предложена на Юксел Ахмедов, но той отказа. След това на дневен ред излезе моята кандидатура и ме избраха единодушно, като това бе първата демократична мюсюлманска конференция в най-новата ни история. Няма да забравя колко трудно бе през периода от март 1995 г. до края на септември 1997 г. Това бе времето на Жан Виденов. Вицепремиерът Светослав Шиваров назначи чисто административно едно ръководство на вероизповеданието, което не се ползваше с доверието на мюсюлманите. Всички мюфтии тогава буквално бяхме изхвърлени на улицата от властта за повече от 2 години. Въпреки че нямахме регистрация, се радвахме на подкрепата на мюсюлманската общност, защото хората ни бяха избрали. Канеха ни на всички инициативи и празници, на рамазан, на дуи, ифтари и хатими. Затова през тези две години въобще не съм усетил, че съм извън сферата на вероизповеданието, въпреки че бе трудно и нямахме днешните материални възможности. Трудностите, които се налагаше да преодоляваме всеки ден, ни изпълваха с удовлетворение, че сме полезни за хората.

Началото винаги е трудно…

Да, ситуацията постепенно се подобряваше, демократичните промени в страната се ускоряваха и задълбочаваха. Това много помогна и на Мюсюлманско изповедание. С приемане на новия Закон за вероизповеданията през 2002 г. се промени и методът на работа. Ръководството израсна в административно и духовно отношение и се институционализира след 2006 година. Дотогава всеки регион бе до голяма степен самостоятелен. Не бяхме свикнали да работим административно и последователно. Вече се отърсихме от индивидуалната работа и всичко тръгна стройно и добре координирано.

Успешната работа изисква екипна дейност. С кого работихте Вие?

От месец май 2008 г. Разградска и Русенска област вече имат самостоятелни районни мюфтийства. Екипът, който бяхме изградили, се оказа успешен. По-лесно се справяхме с ангажиментите си, като и местните

настоятелства ни помагаха много. Мюсюлманите в нашия регион са много активни, изпълнителни и съзнателни и това ни улесняваше. Навремето приходите бяха недостатъчни, за да бъдат назначени хора, които да са професионалисти, но не само ходжи, а и юристи, финансисти, проектанти и т.н. С годините, когато се подобри материалното състояние на вероизповеданието, вече имаше възможност да се назначат такива специалисти. В тях бяха вложени много ресурси и те станаха двигател на промени и развитие. Целта ми беше да подбера подготвени хора и в момента в Районното мюфтийство в Разград работи екип, който е в състояние да посрещне нуждите на настоятелствата по населените места. Имаме опит и знания. Можем да дадем отговор на въпросите и да решаваме проблемите. Днес се опитваме да направим необходимото, за да дойдат повече млади хора. Заплатите в системата на вероизповеданието не бяха високи до 2019 година. Но благодарение на държавното ръководство, на което искрено сме признателни, се отпусна субсидия за вероизповеданието ни. С нея успяхме да актуализираме заплатите на имамите и персонала, а това ни даде спокойствие, че ще можем да разчитаме на тях и занапред.

Може ли да открехнете вратата, за да се запознаем малко повече с Вашия район?

В Разградска област има 100 джамии и 19 месджида. Много от тези храмове се поддържат с доброволен труд и усилия от мюсюлманите в тези населени места. На настоятелствата, които нямат финансови възможности, помагаме всяка година според бюджета, с който разполагаме, но това е с условие да бъде положен доброволен труд. По този начин хората са мотивирани да се грижат по-добре за храмовете си. В момента всички духовни сгради са в добро състояние, разбира се, има и такива, които се нуждаят от частични ремонти. Хората са много ангажирани и отговорни към храмовете. Важно е някой да ги сплоти, да ги организира и води. Те са готови да помагат по всички възможни начини.

Когато говорим за джамии, няма как да не Ви попитам за състоянието на „Макбул Ибрахим паша“ джамия...

Не е тайна, че дълги години този забележителен във всяко отношение храм бе занемарен. За щастие, ситуацията вече е различна. През 2018 г. по инициатива на областния управител Гюнай Хюсмен бе открита процедура за изясняване собствеността на джамията „Макбул Ибрахим паша“ и кой трябва да я стопанисва. Дотогава отговорността се прехвърляше от държавата на общината и обратно. В крайна сметка стана ясно, че принципал е държавата. Като неин представител областният управител направи пред Министерството на културата съответните постъпления и му бе възложено да проведе тръжна процедура за консервация, адаптация и реставрация на джамията, в която участваха пет фирми. Проектът бе възложен на спечелилата фирма от Търговище. През 2018 г. Министерският съвет на Република България реши да отпусне за целта около два милиона лева и първият транш бе преведен през декември 2019 година. До края на месец май трябва да бъдат приключени проектните дейности и съгласувателните процедури. След това ще започнат строителните дейности. Радващо е, че обществото узря в това отношение, защото тази джамия, шедьовър на архитектурата и изкуството, е паметник на културата от национално значение, който трябва да се опази.

А как върви израстването и възпитаването на младежта във Вашия район?

Това е един от най-важните въпроси не само за Районното мюфтийство в Разград, но и за цялото вероизповедание. През миналата година летни Коран-курсове бяха проведени в 39 населени места, като бяха обхванати 425 ученици. Целта ни е тези курсове да станат целогодишни, като това не бива да пречи на учебно-възпитателния процес в училищата. Има учебни програми за събота и неделя, които са подготвени от Главно мюфтийство, и се придържаме към тях. В момента такива курсове има в селата Трапище и Дянково, в които участват 40 ученици. През годината Главно мюфтийство организира различни семинари и курсове в страната и в Турция, в които участват деца и младежи и от нашия регион.

Един поет е казал: „Ако жената не се уважава в обществото, човечеството ще бъде унищожено“. Уважението към жената е повеля на нашата религия. Какви дейности развивате сред жените в района?

Това е важен въпрос, защото ролята на жената наистина е огромна. „Раят е под краката на майката.“ Майката

дава продължението на живота, тя е тази, която възпитава децата още от първите им мигове на този свят. Ние винаги сме развивали дейности, насочени към жените, и разчитаме много на тях. Моите впечатления са, че те са малко по-активни и богобоязливи от мъжете. Винаги са по-дейни – както по време на летните Коран-курсове, така и при всички религиозни празници, в благотворителните дейности и т.н.

В Разградския район често се провеждат мевлиди, мукабелета, отбелязват се свещените дни и нощи... Как оползотворявате тези мероприятия?

Тези традиции при нас се почитат и спазват. Мевлидът е много разпространен. Четат се айети от Свещения Коран и се отправят молитви за здраве и берекет. Мюсюлманската общност чества свещените дни и нощи и ние се възползваме от присъствието на повече хора, обикаляме населените места, за да изграждаме и развиваме пълноценна връзка с вярващите. В трудни и приятни моменти се стремим да бъдем с заедно с тях.

Да не забравяме и вакъфите, защото Вашият район е богат на такива и мюфтийството Ви е един добър пример за тяхното опазване. Имате ли някакви иновации по отношение на оползотворяването им?

Районното мюфтийство успя във времето да се възползва от законовата база в държавата и да възстанови голяма част от имотите, оставени от нашите деди, с идеята приходите от тях да послужат за поддържането на джамиите, за подпомагането на сираци и нуждаещи се. Направена е пълна инвентаризация и сме наясно с какво разполагаме – над 7000 декара земеделски земи, както и с жилищни и други сгради. По административни или съдебни пътища успяхме да съберем от некоректни наематели неплатени наеми за дълги периоди от време. Благодарение на всички тези мерки постъпленията се увеличиха, което позволи да разширим религиозната и благотворителната си дейност. Искам да подчертая, че Районното мюфтийство е много открито и прозрачно по отношение стопанисването и управлението на тези имоти. Що се отнася до иновациите, мисля, че такава е нашата инициатива за оползотворяването на необработваемите земи, стартирала през 2008 година. Тогава тези земи бяха около 300 декара. Повече от половината от тях облагородихме, като засадихме орехови дървета. Заложихме на тях, защото агроспециалистите ни го препоръчаха като най-подходящ начин.

Остава още малко време до изтичането на петгодишния Ви мандат. Какво постигнахте досега от целите, които си бяхте поставили, и какво не успяхте да осъществите?

Времето минава много бързо. Всички наши действия са били продиктувани от указанията на Главно мюфтийство и решенията на Висшия мюсюлмански съвет. Нашата работа е свързана най-вече с подготовката на кадри, защото без тях няма да сме пълноценна институция. Вниманието ни е насочено към това във всяко населено място, във всяка джамия да има млади хора. Както казах, с подкрепата на държавата вече сме добре обезпечени финансово и това постепенно се случва. С младите се работи по-лесно, те са инициативни и иновативни. Ползват социалните мрежи и чрез тях имат достъп до много знания. Това им помага бързо да израстват. От нас се иска да им вярваме и да ги подкрепяме още повече, за да бъдем полезни на общността.

Знаем, че във Вашия район има най-много абонати на сп. „Мюсюлмани", за което Ви благодаря от името на нашия екип, и искам да Ви попитам – как успяхте в това отношение?

Поздравявам екипа на списание „Мюсюлмани". То значително подобри визията и съдържанието си и хората го оценяват. Към изданието има такъв сериозен интерес в нашия район, защото вярващите намират в неговите страници това, което ги вълнува и е полезно за тях. Беше необходимо просто да се обясни на хората, че списанието е на ниво и публикуваните в него материали са много интересни. След това всичко се случи от само себе си. Вярващите започнаха да го четат, хареса им, увериха се, че това е тяхното издание, и вече чакат с нетърпение всеки нов брой.

Господин районен мюфтия, благодаря Ви за ценната информация, която ни предоставихте.

Аз благодаря за проявения интерес към нашата работа. В заключение искам да изкажа най-искрените си благодарности на ръководството на Мюсюлманско изповедание, на експертите и всички служители. За да има берекет и благодат в цялата наша дейност, ние трябва да залагаме на искреност, взаимопомощ и подкрепа, които ги има сред нас. Атмосферата е добра, налице са ясни правила с конкретни отговорности, всеки знае своите ангажименти и ги изпълнява. Това ми дава сигурност, сила и възможност да бъда още по-отговорен и да се справям по-добре със задачите си. Винаги съм бил искрен и открит към вярващите. През този дълъг период съм им давал сигурност, че могат да разчитат на мен, и съм получавал същото от тях. Има ли искреност и доверие, всичко се получава, както трябва, а най-важно е удовлетворението, че си бил полезен на хората, които разчитат на теб.

МУХАРРЕМ МУХАРРЕМОВ

20 МАЙ 2011 Г.

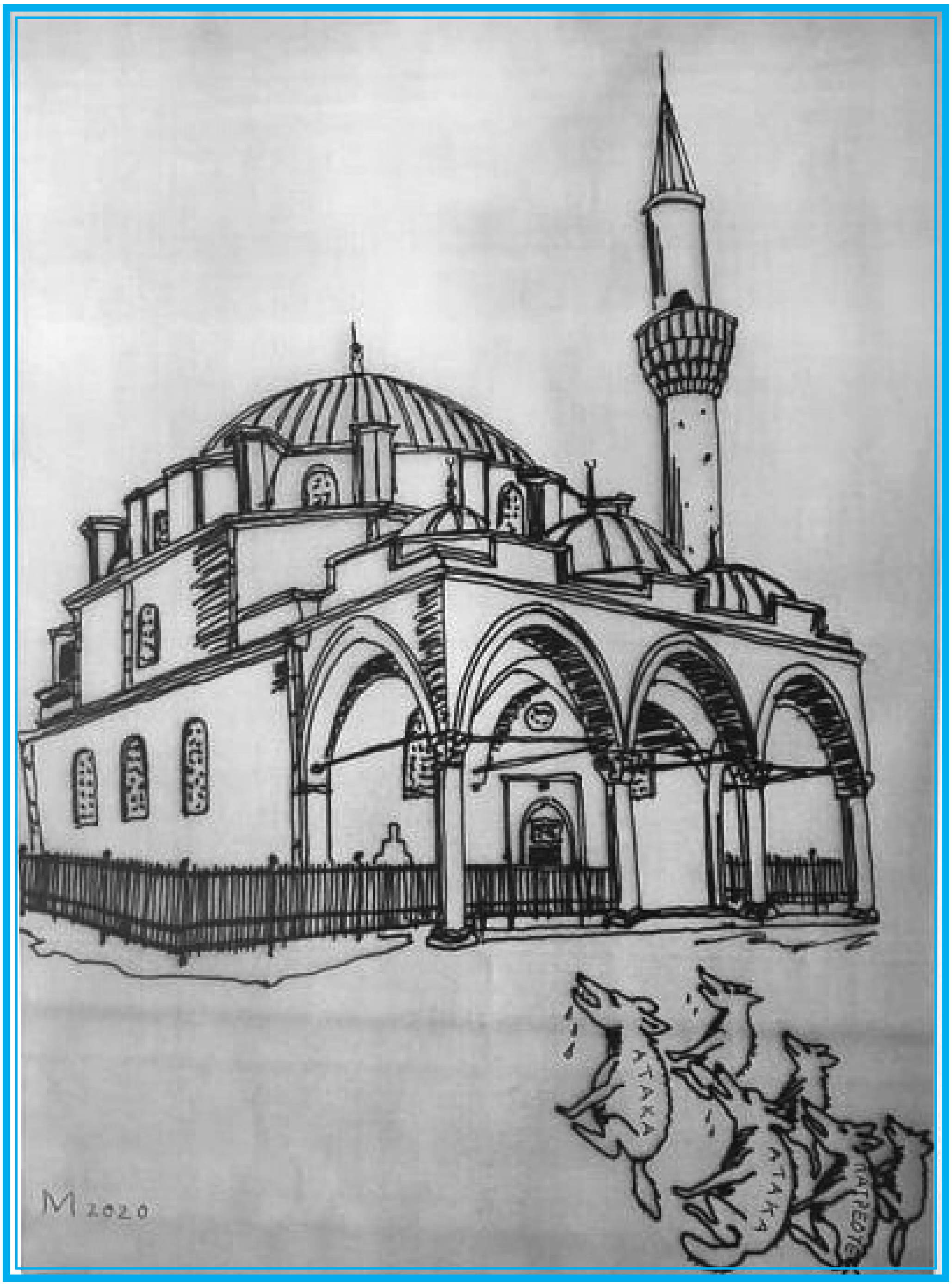

СПОДЕЛЯНЕТО НА РАДОСТТА Е ПРАЗНИК

Д-Р АХМЕД ЛЮТОВ, ДОКТОР ПО СОЦИОЛОГИЯ НА РЕЛИГИЯТА

Добротата и правенето на добри дела са заложени у човека. А човекът, на когото се направи добро, изпитва чувство на дълг към направилия добро. Може би това е изходната точка на нуждата от ибадет към Създателя. Защото Той е създал и земния, и отвъдния живот като дар за човека. Затова той се чувства задължен на Всевишния и изпитва нужда да Му се отблагодари, служейки Му. Това е в унисон с повелята на Аллах Теаля: *„Сътворих Аз джиновете и хората единствено за да Ми служат. Не искам от тях препитание и не искам да ме хранят"* (ез-Зарият, 51: 56–57).

Празниците са своеобразен ибадет. Те са определени времена, които имат огромно значение за съхраняване на религиозните и духовните ценности на дадено общество. Празниците са споделяне на радостта и щастието на хората. Те заздравяват връзката между тях чрез споделяне на радостта, също така ги сплотяват, обединяват, заздравяват и запазват целостта на обществото.

Според ислямската религия има два големи празника – Рамазан и Курбан байрам. Мюсюлманите от различните краища на света, които носят различни култури и традиции, ги празнуват по различен начин, но общото е, че това са дни на радост и се празнуват с добри постъпки и дела. Естествено е да се честват съгласно религиозните норми и догми, тъй като са религиозни празници.

Тези два празника се празнуват от втората година след преселението до ден днешен. Всяка година се променят датите на байрамите, т.е. честват се десет дни по-рано, тъй като се следва лунният календар. Денят преди байрама се нарича Арефе. По традиция на този ден се посещават гробищата и се раздава садака според приетите традиции в населените места. Празникът започва след изпълнението на байрамския намаз рано сутринта.

На байрам е сюннет да се става рано, да се обличат чисти дрехи, да се поздравяват хората с усмивка, да се дава милостиня, да се помага на изпадналите в беда и на пътниците, да се помиряват враждуващите, да се посещават роднини и близки, взаимно да си искат прошка, да се правят подаръци.

По принцип мюсюлманите не трябва да се карат и да са сърдити един на друг повече от три дни. Не би трябвало да чакаме байрамските дни за помирение и искане на прошка. Въпреки това те са прекрасен повод за искане на прошка и помирение. В един хадис нашият Пратеник казва: *„Не прекратявайте взаимоотношенията помежду си, не си обръщайте гръб един на друг! Не изпитвайте омраза и вражда един към друг! Не си завиждайте! Ей, вие раби на Аллах, бъдете братя! Не е хелял на един мюсюлманин да бъде сърдит на своя брат мюсюлманин повече от три дни"*. В друг хадис се казва: *„Който пръв проговори от двама скарани, ще му бъдат опростени греховете. Ако другият не приеме поздрава му, то тогава меляикетата го приемат. Този, който не отговори на селяма – поздрава, то шейтанът се гордее с тази негова постъпка и се радва"*.

През празничните дни хората трябва да се радват, да изпитват щастие и спокойствие и да се веселят. Веднъж по време на байрам Хазрети Ебу Бекир посетил Хазрети Айше и видял как се веселят. Две от прислужниците играели под звуците на деф и си разказвали легенди за геройски постъпки на сподвижниците на Мухаммед (с.а.с.). Ебу Бекир (р.а.) се опитал да забрани това, като им казал да млъкнат и че не е подходящо в дома на Пратеника (с.а.с.) да се правят такива неща. Тогава Пейгамбера (с.а.с.) се намесил с думите: *„Не им пречи! Всеки народ си има своите празници, ние също си имаме празници – това са нашите празници"*.

През празничните дни се посещават роднини и приятели. По принцип роднините трябва да се посещават всяка седмица, ако няма възможност – поне един път месечно, но не бива да минат четиридесет дни. Ако са на голямо разстояние и е невъзможно да се посещават, то поне на байрамите трябва да ги посетим, най-малкото да се обадим или да им изпратим поздравителни картички. Нека използваме всякакъв вид социални медии за поздравяване и искане на прошка, защото радостта и щастието се увеличават при споделяне.

НАСТАВЛЕНИЯ ОТНОСНО ЕТИКЕТА НА РАМАЗАН БАЙРАМ

МУСА ОРУЧОВ ИМАМ-ВАИЗ, РМ – ПАЗАРДЖИК

Думата „байрам“ на арабски език е „ийд“. Тя обозначава нещо, което се използва обикновено и се връща и повтаря. На арабски байрамите се наричат с това име, защото всяка година се повтарят и носят със себе си удоволствие и радост.

Празниците са събития, които съществуват при всички народи, независимо дали са последователи на небесни книги, или са езичници, защото честването на празниците е свързано с човешката природа и желанието на хората да имат поводи, които да ги събират, и да празнуват.

За мюсюлманите няма други празници освен двата байрама – Рамазан и Курбан байрам, защото се предава от Енес (р.а.), че „когато Пратеника (с.а.с.) пристигнал в Медина, местните жители имали два дни, в които празнували. Пратеника (с.а.с.) попитал: *„Какви са тези дни?“. Отговорът бил: „Честваме ги по времето на невежеството“, при което той казал: „Наистина Аллах Теаля ви ги замени с по-добри от тях – това са Рамазан и Курбан байрам“* (Ебу Давуд).

По време на байрама мюсюлманите обличат най-хубавите си дрехи и приготвят най-вкусните ястия, защото Аллах Теаля обича да вижда Своята благодат върху рабите Си: ***„О, Адемови синове, обличайте се подходящо при всяка молитва! И яжте, и пийте, ала не разхищавайте! Той не обича разхищаващите“*** (ел-Араф, 7: 31).

Мюсюлманите празнуват Рамазан байрам, след като са говели през благословения месец рамазан, тоест байрамът започва в първия ден на месец шеввал. За първи път този байрам е честван през втората година от преселението на Пратеника (с.а.с.) и той е бил в рамките на един-единствен ден, започвайки от залеза на слънцето в последния ден на месец рамазан и продължавайки до залеза на първия ден от месец шеввал.

Тези два празника са сред обредите, които са част от религията ни, и трябва да се практикуват. Хората трябва да осъзнаят тяхното значение. А за целта съществуват редица постановления, сюннети и правила, свързани с Рамазан байрам, които мюсюлманинът трябва да съблюдава:

1. Подготовка за байрамския намаз, която включва изкъпване и обличане на най-хубавите дрехи. Предава се в книгата „ел-Муватта“ на имам Малик, че Ибн Омер (р.анхума) е вземал гусюл в деня на байрама, преди да отиде на мястото, където ще се кланя байрамският намаз. Също така Ибн Хаджер във „Фетх-ул-Бари“ предава, че Ибн Омер е носел най-хубавите си дрехи и на двата празника.

2. Преди да излезе за байрамския намаз, човек да изяде три, пет или повече фурми. Предава се от Енес (р.а.), че Пратеника (с.а.с.) не е излизал за байрамския намаз, докато не изяде нечетен брой фурми.

3. Изричане на текбир (Аллаху екбер) и техлил (Ля иляхе илляллах), които мъжете изричат на глас, а жените – тихо. Предава се от Абдуллах ибн Омер (р.анхума), че когато Пратеника (с.а.с.) излизал за байрамски намаз, изричал на глас техлил и текбир, възвеличавайки Аллах със следните думи: „Аллаху екбер, Аллаху екбер, ля иляхе илляллах. Валлаху екбер, Аллаху екбер ве лиллях-ил-хамд“. Времето за текбира на Рамазан байрам започва от нощта на байрама и продължава до сутринта – началото на байрамския намаз.

4. При възможност отиването до мястото на байрамския намаз да е пеша. Предава се от Ибн Омер, че Пратеника (с.а.с.) излизал за байрамския намаз пеш и се връщал пеш (Ибн Мадже).

5. Препоръчително е човек да отива за байрамския намаз по един път, след това да се върне по друг. Според предание от Джабир (р.а.) Пратеника (с.а.с.) постъпвал по този начин (Бухари).

6. Времето за байрамския намаз е след изгрева на слънцето. Не се чете езан и не се прави икамет. Намазът се състои от два рекята и след встъпителния текбир се правят последователно три допълнителни текбира. Според предаденото от Ибн Месуд и Ибн Аббас на първия рекят след сура ел-Фатиха се чете сура ел-Гашийе, а на втория трите последователни текбира са преди отиване на рукю и се чете сура ел-Аля.

7. Поздравяване по случай Рамазан байрам. Един от етикетите на празника е размяната на хубави пожелания между хората. Например думи като „Аллах да приема и от нас, и от вас!“ или „Честит байрам!“. Предава се от Джубейр (р.а.), че е казал: „Когато се срещаха сподвижниците на Пратеника (с.а.с.) по време на байрама, се поздравяваха един друг, казвайки: „Аллах да приема от нас и от вас!“.

8. Избягване на неща, които противоречат на ислямските принципи, като бръснене на брадата, празнуване с музика, смесване на мъже и жени и др.

Молим Аллах да отреди на нас и на всички мюсюлмани здраве, щастие, добри дела, благодат и истинско завръщане към религията Му!

Честит Рамазан байрам!

СВЕЩЕНИ ДНИ И НОЩИ В ИСЛЯМА

АЛИ СВИРЬОВ ИМАМ-ВАИЗ, РМ – СТАРА ЗАГОРА

Аллах Теаля обича хората, които копнеят, милеят, желаят и уважават всяка една повеля от Неговата религия. Уважението и радостта към всяко нещо в исляма е възхваляване на Всевишния Аллах Теаля. Пояснявайки това, Аллах е казал: „Така е! Който уважава Аллаховите ценности (обреди), това е от набожността на сърцата“ (ел-Хадж, 22: 32). Учените по тефсир, тълкувайки този айет, казват, че „това се отнася за всяка една повеля в исляма. Ценностите на Аллах Теаля са харамите, хелялът, заповедите и забраните, както и празниците и всеки важен момент от тази религия“.

Празниците в исляма са тема на спор, който в своята същност е излишен. Част от учените ограничават празниците до три и това са Рамазан и Курбан байрам, както и джума (петъчният ден). Обаче реално и по-широко погледнато, имаме много повече дни и нощи, които са от голяма важност за нас, и трябва да им отдадем нужното почитане. В нашия календар като мюсюлмани имаме няколко вида дни и нощи, които не бива да пренебрегваме, а именно:

Седмичен празник

Това е денят джума, който всяка седмица ние честваме с петъчния намаз, с четене на сура Кехф, с правене на много салеват, обличайки най-хубавите си дрехи и оставяйки работа и търговия, за да се отзовем на Аллаховия призив. В един хадис, предаден в сборниците на имамите Муслим и Тирмизи, Расулюллах (с.а.с.) е казал следното: „Най-достойният ден, в който слънцето изгрява, е денят джума. В този ден Аллах Теаля създаде Адем (а.с.), вкара го в дженнета, изкара го оттам и в този ден ще настъпи къйяметският ден“.

Годишни празници

РАМАЗАН И КУРБАН БАЙРАМ

Имамите Ебу Давуд и Несаи в сборниците си споменават предание от Енес (р.а.), който е казал: „Хората в епохата на невежеството имаха два дена от годината, в които се забавляваха. Когато Расулюллах (с.а.с.) дойде в Медина, каза следното: „Имате два дена, в които се забавлявате, Аллах ви ги замести с по-добри от тях – Рамазан и Курбан байрам“. На база на този хадис някои учени ограничават празниците само до байрамите и забраняват да се честват другите свещени дни и нощи. Ако се замислим обаче, ще видим, че Расулюллах (с.а.с.) е забранил другите празници, защото са били част от невежеството, а това, което ние честваме, е част от исляма и неговата култура.

Свещени дни и нощи

ТРИТЕ СВЕЩЕНИ МЕСЕЦА И НОЩТА РЕГАИБ

От Айше (р.анха) се предава, че е казала: „Не видях Расулюллах (с.а.с.) да държи цял месец оруч, освен през месец рамазан, и не го видях да държи през другото време толкова много, колкото говееше през месец шабан“ (Бухари и Муслим). Известно е, че Нощта Регаиб е първата петъчна нощ от месец реджеб.

НОЩТА МИРАДЖ

Двадесет и седмата нощ на месец реджеб е Нощта Исра и Мирадж, за която Аллах Теаля казва: „Пречист е Онзи, Който пренесе Своя раб нощем от Месджид-и Харам до Месджид-и Акса, окол-

ностите на която Ние благословихме, за да му покажем от Нашите знамения. Той е Всечуващия, Всезрящия" (ел-Исра, 17: 1).

В тази нощ Расулюллах (с.а.с.) се извисява в небесата, за да проведе разговор с Аллах Теаля, по време на този разговор Аллах ни повелява петкратния намаз.

НОЩТА БЕРААТ

Това е нощта между 14-ия и 15-ия ден от месец шабан.

За тези нощи няма определени ибадети, но е желателно човек да ги прекара с много нафиле намаз, четене на Коран, зикир и размишление.

МЕСЕЦ РАМАЗАН

Свещеният рамазан е нашето училище, в което се възпитаваме на въздържание по отношение на желанията и страстите, на търпение и извършване на добрини. В айет 185-и на сура ел-Бакара Аллах Теаля е повелил, че „рамазан е месецът, през който беше низпослан Коранът като напътствие за хората, под формата на ясни знаци и като разграничение (на истината от измислицата). Който от вас се окаже в този месец, да говее през него, а който е болен или на път – да се издължи в други дни. Аллах иска да ви улесни и не иска да ви затрудни, а да завършите докрай определените дни, да възвеличите Аллах за онова, с което ви е напътил, и да сте признателни".

През този месец ние държим оруч, кланяме теравих намаз, четем мукабеле, т.е. хатим на целия Коран с джемаат, даваме ифтар и правим много добрини.

НОЩТА КАДИР

Според повечето предания това е 27-ата нощ от месец рамазан. Аллах Теаля повелява: „Ние го низпослахме в Нощта на могъществото (лейлет-ул-кадр). Но откъде да знаеш ти какво е Нощта на могъществото? Нощта на могъществото е по-добра от хиляда месеца. Слизат меляикетата и Духът [Джибрил] през нея – с позволението на своя Господар – за всяка повеля. Мир е тя до началото на развиделяването" (ел-Кадр, 97: 1–5).

НОЩТА МЕВЛИД

Нощта, в която се отбелязва рождението на Мухаммед (с.а.с.), е 12-ата нощ от месец раби-ул-еввел.

ДЕНЯТ АШУРЕ

Това е десетият ден от месец мухаррем.

Именно това са нашите специални дни и нощи, които представляват и Аллаховите ценности. Нещо много важно, което искам да поясня, е, че когато се каже „честване", нямаме предвид пиршество, а следното: спазване на оруч, кланяне на нафиле намаз, събирания, в които се чете Коран, мевлид, иляхи и се говори за Аллаховата религия, организира се ифтар за говеещите и се прави много зикир и размишление върху тази прекрасна религия и Създателя на световете.

РАМАЗАН И КУРБАН БАЙРАМ – двата религиозни празника в исляма

Основното нещо, което трябва да се знае за байрамите, е, че те са дни, определени от Великия Аллах за посещение, щастие и радост. Именно поради това религията ни забранява да се спазва оруч и да се върши ежедневна работа през тези дни, освен ако не е наложително.

Празнуването на двата байрама започнало след преселението на Мухаммед (с.а.с.) от Мекка в Медина, където според предание от Енес (р.а.) той заварил хората да празнуват два празника, които им били останали от предислямския период. Не след дълго, по повеля на Аллах Теаля, Пейгамбера (с.а.с.) оповестил: „О, вярващи, Аллах замени тези ваши празници с два по-добри от тях – Рамазан и Курбан байрам".

След това Пратеника на Аллах (с.а.с.), неговите сахабии и всички останали мюсюлмани по света продължили да празнуват тези два празника, така те дошли и до наши дни.

Преди байрамския намаз Пейгамбера (с.а.с.) насърчавал мюсюлманите да се подготвят, както обикновено правят за петъчния намаз. Обличал най-хубавите си дрехи и преди да излезе за намаза на Рамазан байрам, хапвал нещо сладко, а преди намаза на Курбан байрам не ядял нищо до заколването на курбана. След това, произнасяйки текбир, отивал за намаз пеша до мусаллата, което представлявало открито място за изпълняване на байрамските намази (мястото за празничните намази). Кланял рамазанските байрами по два рекята, а след тях изнасял хутбе (проповед) пред мъжете, освен това присъствали и жени и деца. След намаза се връщал по друг път към своя дом, за да се види и поздрави с повече хора и да спечели повече севаб (Ибн Кайим, Зад-ул-меад).

ПОДГОТВИЛ: ДЖЕМАЛ ХАТИП

ПРАЗНИКЪТ Е ИБАДЕТ

МУРАД БОШНАК РАЙОНЕН МЮФТИЯ НА ПЛЕВЕН

Той се запътил да се весели, някъде по пътя седнал да си почине и заспал. Така пропуснал веселбата. След известно време отново решил да отиде на празненство и отново заспал. Така Аллах (дж.ш.) предпази любимия Си Пратеник да не извърши грях.

Ислямската религия е умерена и в това отношение изисква от вярващите умерен начин на живот, равновесие във всяко едно отношение. В тази уравновесеност се съдържа съвършенството по отношение на вярата, ибадета, политиката, отношенията между хората, морала, поведението, празненствата... Съвършена е за всички хора, по всяко време и на всяко място.

По време на своя живот вярващият преминава през различни етапи и преживява различни неща. Неделима част от живота на човека са и щастливите моменти, които го радват, и иска да ги сподели с останалите. Хората, в това число и вярващите, празнуват по най-различни поводи – религиозни, семейни, традиционни... И няма нищо лошо в това. Пратеника (с.а.с.) също е празнувал. А за Ибрахим (а.с.) знаем колко щастлив е бил, след като получил радостната вест за това, че ще му се роди дете. ***„И дойдоха Нашите пратеници с радостната вест при Ибрахим. Казаха: „Мир!“. Каза: „Мир!“. И не се забави да поднесе печено теле“*** (Худ, 11: 69). Могат да бъдат посочени и други примери за празнуване, веселие и щастие. Важното в случая е всеки да се придържа към правилата, които определят какви празници и по какъв начин да се честват.

Глобализацията и съжителството между различни култури, религиозни групи и етноси води до взаимодействие и в резултат на това се появяват празненства от всякакво естество. В цялата тази палитра от празници мюсюлманинът трябва да внимава да не изгуби своята религиозна идентичност. Недоброто познаване на своята религия и проблемът в убеждението са причина за неправилно честване на мюсюлманските празници. Примерно по време на байрами, сватби и др. се използват непозволени храни и напитки, обличат се в разрез с ислямските норми, вършат се неща от рода на показност и др. Всеки вярващ е длъжен да спазва поведение вкъщи, в джамията, в училище, на улицата... навсякъде. Празненствата са на обществени места и именно поради тази причина вярващите трябва да са внимателни.

Предава се, че сахабиите излизали на улицата и говорели за Аллах (дж.ш.), без да правят нещо друго. А Ебу Талха (р.а.) разказва: „Седяхме на улицата и разговаряхме и към нас се приближи Аллаховия Пратеник (с.а.с.) и попита: *„Защо сте по улиците?“*. Казахме му: „Не стоим за нищо лошо. Тук сме да разговаряме и да се наставляваме взаимно“. Той каза: „Ако е необходимо, тогава спазвайте правилата на улицата: *сведете поглед, отвърнете на селяма и говорете хубави слова!“*.

Другото, което е още по-опасно, е честването на празници, които са в пълно противоречие с ислямската религия, традиция и правила. Това са Коледа, св. Валентин, Осми март, Нова година – все празници, които се основават на други вярвания и култури. Тези празници се възприемат от другите религиозни общности така, както за мюсюлманите са двата

байрама и петъчният ден. Честването на посочените немюсюлмански празници от страна на мюсюлманите попада под удара на думите на нашия Пейгамбер (с.а.с.): *„Който се оприличи с един народ, той е от тях“.*

Някой със сигурност ще каже, че това е само празник, друг ще посочи толерантността и взаимното уважение като причина, трети ще изброят други причини, но тези хора трябва да имат предвид словата на Аллах: ***„Вие си имате вашата религия и аз имам своята религия“.*** Взаимно уважение, почит, толерантност, съчувствие към другите са заложени в ислямската религия, но при спазване на определени правила и граници. С пример да го поясним: Коледа всъщност е честването на Рождество Христово, т.е. раждането на Божия Син. А Дядо Коледа всъщност е светецът св. Николай, който се почита от християнския свят. Честването на тези празници е в противоречие с тевхида в ислямската религия. Всеки един празник си има своята история и причина за неговото празнуване. Затова, когато мюсюлманинът реши да празнува определен празник или да изрази съпричастност, толерантност и уважение, най-напред трябва да го проучи, да се запознае с неговите порядки, със становището на ислямската религия и ако няма религиозна пречка, нека да го направи, в противен случай – съзнателно или не – „той става един от тях“.

Мюсюлманите притежават уникалната възможност целият им живот да се превърне в ибадет, в това число и празниците, които честват. Всяко извършено дело, независимо какво е то, ако е в името на Аллах (дж.ш.) и не съдържа в себе си нищо, противоречащо на религията, се приема за ибадет. В това число са и празниците, нека ги честваме подобаващо и те да бъдат ибадет пред Всевишния.

Предава се, че Хазрети Али при едно посещение на гробищата казал: „Жители на гробовете, вие ли ще ни разкажете за вас, или ние да ви разказваме за нас? По отношение на онези преди нас тяхното имущество вече е разделено, жените им са се оженили, а в къщите им са се настанили други“. След това продължил: „Кълна се в Аллах, ако те можеха да проговорят, щяха да кажат, че няма по-добро запасяване от богобоязливостта (таква)“. Ако се запасим с нея, ***„Аллах ще е доволен от тях и те ще са доволни от Него“*** (ел-Маиде, 5: 119) и тогава вярващият отново ще празнува, но този път вечно в дженнета.

ДУАТА ПРОМЕНЯ СЪДБАТА!

САНЕ ГУРДАЛ

Аз съм мюсюлманка! Елхамдулиллях – слава на Аллах! Отгледана съм и живея в мюсюлманско семейство. Благодарна съм на Великия си Създател, че засади исляма в моята душа. И съм сигурна, че когато някой от нас има нужда или проблем, ако се обърне с дуа към Аллах, Той никога не би ни разочаровал. Аллах забавя, но не забравя! Моли се на Великия Аллах многократно и ще видиш как проблемите ти остават зад гърба ти, ако наистина целта ти е задоволството на Аллах!

Когато Аллах Теаля е в мисълта ти, то меляикетата винаги ще стоят зад гърба ти. Вяра и надежда имаш ли в Аллах, знай, че душата ти винаги ще е спокойна. Имаш ли трудност, сподели я с Аллах и не мисли! Той непременно с решение и удовлетворение ще те дари.

Аллах така е устроил света, че всеки, който разбере, че Аллах е същността, рано или късно към Създателя се обръща. О, ти, който четеш това, времето ти намалява, пулсът на сърцето се ускорява. Затова точно сега келиме-и шехадет изречи и не се чуди. Истината е една на света: „Няма друг бог освен Аллах и Мухаммед е Негов раб и пратеник!“.

Всеки миг на дунята ти е последен, замисли се колко си беден!

Дали словата на Аллах разпространи и достоен мюсюлманин ли си ти?

Раздаде ли садака, или прибави всичко към своите блага?

Намаза кланяш ли редовно, или пропускаш го често?

Дали сираче погали по главата и дали спокойна ще е твоята душа?

Всяка душа ще вкуси смъртта, а тогава накъде ще гледа твоята глава?

Спокойна ли ще е твоята душа за това, че навреме е отправила дуа?

Елхамдулиллях за всички блага и че моята душа е още на тази дуня и имам време да изрека „Естагфируллах“ – опрости ме, о, Аллах!

И благодаря на Аллах, че над мен се смили и с още време за размисъл ме дари.

По пътя на Аллах ще тръгна – без съмнение, защото там е моето спасение!

Помисли, читателю, ти накъде си тръгнал, докато на кръстовище не си попаднал... Защото там вече няма обратен завой и пътят, по който вървиш, е само твой! Имаш знак „Стоп“ – спри, помисли и не се чуди, по пътя със зелената светлина тръгни и Аллах винаги над теб ще бди, ако единствено на Него разчиташ ти!

И към дженнета се запъти.

С радост и добри дела ще се отвори твоята врата. То това е сбъдната мечта!

ПРАЗНИЦИТЕ

ПЪТ КЪМ ДЖЕННЕТА ИЛИ ДЖЕХЕННЕМА

РЕЙХАН КАРААЛИЕВ
ВАИЗ КЪМ РМ – ПЛЕВЕН

Славата е за Аллах, Който не пропусна нищо в нашата прекрасна религия ислям, Който е нашата светлина и спасение, обхващащ всяка една сфера от живота ни. От гледна точка на празниците нашият Създател ни е отредил като такива Рамазан и Курбан байрам, като към тях може да включим и петъчния ден – джума. Това са все дни и нощи, изпълнени с берекет, рахмет и радост за вярващите!

Рамазан байрам е празник за говеещите през месец рамазан. Изпълнили един от най-важните фарзове в исляма, прекарали рамазанските дни и нощи в ибадет и възпитаване на нефса, лишавайки го от нещата, които обича. След края на този месец вярващите празнуват с вярата, че са спечелили задоволството на Всемилостивия. Но какво означава празнуват?

Тези празници са повод за заздравяване на роднинските връзки, като се събират семействата с техните роднини. Хранят се и пият неща, които са хелял. Благодарят на Аллах за всяка благодат, с която ги е дарил. Молят Му се с искрена дуа и Го споменават многократно със зикир. Накратко, това е картината около семействата на вярващите по време на байрамите! Но доколко мюсюлманите празнуват така? Реалната картина, която виждаме в България, за голямо съжаление, е съвсем друга. Много от мюсюлманите не се съобразяват с нещата, които Аллах е забранил. Дори по време на байрам в много домове могат да се видят потресаващи гледки, като това да се празнува с алкохол, свинско месо, музика и т.н. Друг е въпросът колко от празнуващите Рамазан байрам са говели или извършили ибадет на Аллах в месец рамазан.

Изправени сме и пред друга голяма опасност, а именно това, че много мюсюлмани започнаха да празнуват най-различни празници, които ги няма в нашата религия. Това са празниците на друговерците, които включват много забранени за мюсюлманите неща – харами. Като примери мога да дам Коледа, Нова година, рождени дни, мартенски празници, Гергьовден, св. Валентин и т.н. Това са все „празници", изпълнени с много неща, с които ще спечелим гнева на Аллах. По време на тези „празници" масово се употребява алкохол, свинско, мъже и жени са насъбрани на едно място, като в много от случаите това е предпоставка за извършване на зина. Също така през повечето от горепосочените „празници" се извършва и най-големият грях в исляма, а именно съдружаването с Аллах – ширк. Пример за това са носенето на мартеници, празнуването на Коледа и т.н.

Колкото до Нова година и рождените дни, ако човек ги използва като време за равносметка за извършеното от него през изминалата година, за да спечели задоволството на Аллах, тогава няма проблем. Но реалността е друга, огромна част от мюсюлманите се поддават на шейтана и на страстите на нефса си. Извършват много от гореспоменатите харами и след това стават от губещите както на дунята, така и в ахирета. Въпреки че човек се доближава с всеки изминал ден и час към смъртта, по време на рождени дни и Нова година хората празнуват и се черпят, вместо да седнат и да се замислят върху живота си дотук и след това накъде да продължат.

Знаем, че пътищата са два: единият води към дженнета, а другият – към джехеннема. Ако не правим ибадет на Аллах, значи следваме шейтана. Смъртта ще дойде при всеки един от нас и няма да ни пита дали сме готови! Нека да си направим равносметка и да изберем от коя група празнуващи да сме. Едната група благодари на Аллах, прави му ибадет и се съобразява с харам и хелял. А другата върви по стъпките на шейтана, като не се съобразява с повелите на Аллах. Без съмнение хората от втората група са губещи както на дунята, така и в ахирета.

ОБИЧАМЕ ЛИ ЗАРАДИ АЛЛАХ?

Една от опорните точки на ислямската религия е обичта – към Аллах, към Пратеника (с.а.с.), към родителите и изобщо към всички хора на тази земя. Докато размишлявах по този въпрос, се замислих върху айета от Свещения Коран, в който Всевишния Аллах казва: ***„На онези, които вярват и вършат праведни дела, Аллах ще отреди любов“***. Колко прекрасни са словата на Аллах! Каква утеха са те за вярващите, които се уповават Нему и обичат и мразят заради Него!

За съжаление, често се случва да обичаме някого заради външния му вид или заради положението му в обществото, или защото ни е роднина, но не и заради Аллах. Обичайки заради тези неща, със сигурност нашата обич един ден ще свърши, защото тя е обвързана с причина, която е преходна и непостоянна и с времето най-вероятно ще изчезне. И по този начин ние ще се отвърнем от онзи, когото обичаме, защото нас ни е сближавало харесване, полза или някаква нужда, а не искрена обич заради Създателя.

Ако всяка друга обич, която изпитваме, бъде заради Него и сме със съзнанието, че сближавайки се с онези, които обичат Аллах, ние ще бъдем по-близо и до Него, вярвайки, че щом те обичат Аллах, то несъмнено ще обичат и нас, тогава обичта заради Аллах няма да бъде толкова трудна. Да обичаш другите такива, каквито са, и да ги приемаш заедно с всичките им особености, означава само едно – че обичаш създанията заради Създателя, защото те също като теб са Негови създания.

За да устои на времето и предизвикателствата, обичта в името на Аллах изисква усилия за подсилването ѝ и укрепване на отношенията ни с другите. Извън ласкавите слова общоприетото уважително поведение също би допринесло за това. Примерно правенето на подаръци би изиграло важна роля, защото подаръкът заема специално място в нашата религия. Мухаммед (с.а.с.) казва: *„Правете си подаръци, за да се заобичате помежду си“*.

За засилване на обичта и премахване на недоразуменията трябва да се вслушваме в думите на Пратеника (с.а.с.), който е казал: „Аллах ще каже в съдния ден*:* „Къде са тези, които се обичат заради Мен? Днес, в деня, когато няма друга сянка освен Моята, ще ги взема при Себе Си“.

Ти от тези ли си, които се обичат заради Аллах? Замислял ли си се с кого искаш да си в този ден, в който ще застанеш пред Аллах? С този, който е привързан към земното, ли желаеш да бъдеш, или с отдадения Нему?

Нека да бъдем от тези, които ще се подслонят под Неговата сянка, обичайки се заради Него, защото *„човек ще бъде с онзи, когото обича“*, казва Мухаммед (с.а.с.).

АЙШЕ ХАМЗА СТУДЕНТКА ВЪВ ВИИ

ПОГРЕБЕНИЕ ПРИ ЗАРАЗНИ БОЛЕСТИ

Как трябва да се процедира с починал от коронавирус човек?

Починалият от коронавирус човек се погребва във вида, в който е получен от болницата. Ако същият е поставен в полиетиленов чувал или в ковчег, мъртвецът не се изважда от полиетиленовия чувал или от ковчега. Прави му се само тейеммум. Всичко това не означава, че не сме изпълнили задълженията си към починалия човек, тъй като имаме отговорност пред живите да ограничим разпространението на заразата и да опазим техния живот и здраве. Всевишния Аллах в Свещения Коран казва: „Аллах възлага на всеки само според силите му“. Също така запазването на живота, а и здравето на живите, е приоритет пред изкъпването на мъртвец, което е видно от айета: „А който спаси човек, той сякаш е спасил всички хора“.

И Всевишния Аллах знае най-добре!...

Как да се процедира с починал по време на епидемия човек, без да му е поставена диагноза коронавирус?

По време на епидемия всички имами, които къпят мъртъвци, трябва да бъдат облечени с подръчни предпазни средства като ръкавици, маски, дълги ботуши, дъждобран и други. След тяхната еднократна употреба да бъдат изгаряни.

Комисията по фетва препоръчва на всички мюсюлмани да спазват предписанията на компетентните органи, както и препоръчва на Висшия мюсюлмански съвет (ВМС) и на Главно мюфтийство да приемат Правилник за погребения в екстремни ситуации. Също така се обръща към всички мюсюлмани със съвет да не приемат фетви от източници извън компетентния орган в България, а именно Комисията по фетва към ВМС. Разногласията и самоволното изказване на мнения може да коства човешки животи, за които ще носят отговорност лицата, които са си позволили да дават фетви, без да имат тази компетенция.

И Всевишния Аллах знае най-добре!...

Фетвите са приети на заседание на Комисията по фетва към Висшия мюсюлмански съвет, проведено на 3 април 2020 г.

ДО ЙОРДАНИЯ И НАЗАД

Много от нещата се случват, защото някога си ги пожелал, други се случват като изненада за теб. Нашето пътуване до Кралство Йордания се оказа второто. Никога не съм мислила, че ще посетя страна от Близкия изток, но ето че за мое щастие и това се осъществи, елхамдулиллях. Благодарение на нашите преподаватели от Висшия ислямския институт и всички, които подпомогнаха организирането на тази образователна екскурзия, ние се докоснахме до страната на пратеници на Аллах и сподвижници на Мухаммед (с.а.с.).

Йордания е държава с площ 89 341 кв. км. Нейната столица е Аман. Приема се, че кралят на страната е от потеклото на Пратеника (с.а.с.). Граничи със Сирия, Палестина, Саудитска Арабия и Ирак. Населението е колоритно, има местни и много преселници. Официалната религия е ислямът, но има и християни, християнски църкви. Арабската кухня е изключително разнообразна. В основата на храненето е т.нар. „хубз" – местният хляб, който е с кръгла форма, хумусът (пюре от леблебия, подправено с чесън), да не забравяме и националното ястие „менсеф", сиропирания десерт от кадаиф и обезсолен млечен продукт „кенафе"...

На 26 януари 2020 г. група студенти отпътувахме за Кралство Йордания заедно с главния мюфтия на България д-р Мустафа Хаджи и заместника му Бирали Бирали. Полетът ни продължи 3 часа. Пристигнахме на летището на град Акабе. Бяхме делегация със статут гости на краля, затова преминаването през паспортното беше сравнително бързо.

АКАБЕ

Акабе е спокойно градче, разположено на брега Червено море. От голямо значение е за Йордания, защото е единственият ѝ пристанищен град. Ежегодно тук се стичат хиляди туристи, любители на гмуркането, тъй като в дълбините на Червено море могат да се насладят на най-красивите коралови рифове и всякакъв вид колоритни и много красиви риби. Градът граничи с 3 държави: Израел, Египет и Саудитска Арабия. Като разстоянието до последната е само 10 минути. В същото време Акабе е единственият град в Йордания, който приема туристи, без да е необходима виза за влизане в държавата.

Червено море ни удиви със синините си нюанси, които идеално се съчетаваха с цвета на планината. Това е морето, за което Аллах Теаля ни споменава в случката с Муса (а.с.), когато заедно с народа на Израел той напуснал Египет, отправяйки се към Обетованата земя. Фараонът ги проследил, за да ги спре. Когато наближили, Муса (а.с.) и неговият народ се уплашили, защото нямало къде да избягат. Пред тях стоял един-единствен изход – Червено море. В този момент Аллах се обърнал към Своя Пратеник, заповядвайки му да хвърли тоягата си, и така морето се разцепило. Народът на Муса бил спасен, а Фараонът и войската му били удавени. ***„И дадохме на Муса откровение: „Отпътувай с Моите раби нощем! Вас ще ви преследват". ...И когато двете множества се съгледаха, спътниците на Муса рекоха: „Ние сме настигнати". Рече: „Не! Моят Господар е с мен и Той ще ме напъти!". И разкрихме на Муса: „Удари с тоягата си по море-***

то!". И то се разцепи. И всеки къс бе като огромна планина. ...И спасихме Муса и всички, които бяха с него" (еш-Шуара, 26: 52, 61–65).

Имахме възможността да посетим още едно място, свързано с историята на Муса (а.с.) – дванадесетте извора, за които в Корана се казва: ***„И ги разделихме [синовете на Исраил] на дванайсет рода*** – общности. И дадохме на Муса откровение, когато народът му го помоли за вода: „Удари с тоягата си камъка!". И бликнаха дванадесет извора от него. Вече всички хора знаеха мястото си за пиене. И ги засенихме с облака, и спуснахме над тях манната и пъдпъдъците: ***„Яжте от благата, които ви дарихме!". Не Нас угнетиха, а себе си угнетиха"*** (ел-Араф, 7: 160).

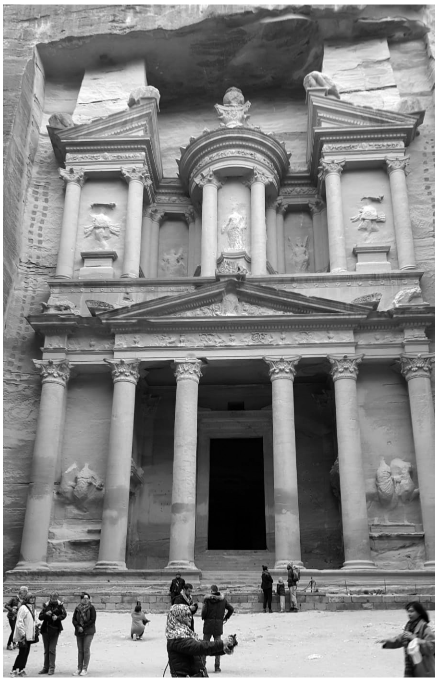

ПЕТРА

Петра (ел-Бетра) е древен град в днешна Йордания, в който е живял народът на набатеите. Разположен е в планинската долина Вади Муса. Розово-червеният град е обграден от планини. Типични за Петра са пясъчните скали, оцветени в розов, червен, кафяв и на места лилав цвят. В миналото градът е бил важна точка за търговските маршрути. В самото място има много складове, както и гробници, в които са открити останки от скелети. Тези хора са били идолопоклонници. Докато се разхождате, можете да забележите надписи, което показва, че този народ е имал писменост. За предпазване от наводнения изградили язовир, където се събирала водата.

Най-емблематичната сграда е Съкровищницата на фараона. Фасадата от дялан камък е наистина впечатляваща. Според древно вярване съкровището на фараона било скрито в урна на върха на монумента. Местните хора стреляли по урната, опитвайки се да я разбият и да видят съкровището, но тя оставала невредима. Предполага се, че съкровищницата вероятно датира от втори век. Трудно е да се опишат красотата и майсторството, които могат да се видят на това невероятно място.

Изненадите не свършват тук. Едно от най-силно въздействащите ни места беше гробът на Муаз ибн Джебел, виден сахаби. Той е един необикновен човек, допринесъл толкова много за разпространението на исляма. Човекът, който имал най-много познания относно хеляла и харама, относно фъкъх и хадис. От гроба му се усеща ухание на парфюм, като не са използвани никакви средства, с които да се ароматизира.

ГОЛАНСКИТЕ ВЪЗВИШЕНИЯ

Повечето от нас не бяха чували за тях, затова бяхме заинтригувани от това място. Преди време тези възвишения са принадлежали на Сирия, но за съжаление, израелската окупация успява да се добере и до тях и да ѝ ги отнеме. Те са едни от най-плодородните земи в района, почвата е изключително богата на минерали. Тук са и едни от най-важните източници на питейна вода. Откриването на петрол в тези земи също е от значение. Имахме възможността да бъдем на много близко разстояние до Сирия, наблюдавайки я от един ресторант. За съжаление, угнетителите разрушиха голяма част от тази страна и отнеха възможността на нашите събратя да живеят спокоен живот.

МЪРТВО МОРЕ

„Потъвайки", стигнахме до Мъртво море, най-ниската точка на планетата, което е на около 430 метра под морското равнище. Макар да се нарича море, то всъщност е езеро, тъй като не се оттича. Мъртво море е един от водните басейни с най-висока концентрация на сол на Земята. Именно тя прави така, че е почти невъзможно там да живеят живи организми. Аллах Теаля изпраща Лют (а.с.) там, в тогавашния град Содом, за да призовава хората да се завърнат към Него. Содом бил много развит град, спирка за много търговци. В същото време бил най-развратният град. Учените казват, че Аллах не е описал друг народ по толкова лош начин, колко този на Лют (а.с.). Нека се вслушаме какво казва за тях в Корана: ***„И пратихме Лют, който каза на своя народ: „Нима вършите скверността, с която не ви е предшествал нито един от народите? При мъжете ходите със страст наместо при жените. Вие сте хора престъпващи". А отговорът на народа му бе само да кажат: „Прогонете ги от вашето селище! Те били хора, които се пазят чисти". И спасихме него и семейството му, освен неговата жена. Тя бе от оставащите"*** (ел-Араф, 7: 80–83)

Накрая Лют (а.с.) напуснал града с повярвалите му. А народът му бил погубен от пороен дъжд и земетресение.

ИСМИЕ ИСМАИЛОВА СТУДЕНТКА ВЪВ ВИИ

КЕМАЛ РАШИД ИМАМ НА ГРАД КАРЛОВО, ИСТОРИК

МЮСЮЛМАНСКИ АРХИТЕКТУРНИ ПАМЕТНИЦИ В ГРАД КАЗАНЛЪК

„Ески джамия“ е най-значимият мюсюлмански паметник в град Казанлък. Освен нея в Града на розите съществуват още два мюсюлмански паметника от османския период, а именно тюрбето на Саръджа паша, който се приема за основател на град Казанлък, и хамамът (банята) на Искендер бей, син на Али бей.

ТЮРБЕТО

Проучванията на Екрем Хаккъ Айверди ни дават основание да твърдим, че в Казанлък са съществували две тюрбета – гробници. Едната от тях се намирала срещу джамията на Искендер бей. За съжаление, през 1942 година част от гроба била разкопана. Тогава там били намерени скелет и керамична облицовка „чини“. Въпреки снимковия материал за тюрбето, днес никой не може да установи точното място, където е било разположено.

Второто тюрбе, което съществува и днес, е така наречената от българското население „Пиростията“ в парка „Тюлбето“. Турската дума „тюрбе“ е побългарена и днес северната част на град Казанлък е заета от парка „Тюлбето“. Всички възможни исторически изследвания, документи и извори ни дават основание да твърдим, че това е тюрбето на Саръджа паша. Самият гроб е до новооткритата известна тракийска гробница в град Казанлък. Саръджа паша и синът му Умур бей са едни от основателите на град Казанлък. Освен това те са създали условия на хората, като са построили „Ески джамия“, хамам, дюкяни и други необходими за развитието на града административни сгради. По всяка вероятност Саръджа паша и синът му Умур бей са харесали стратегическото разположение на селището, тъй като през него минавал важен търговски път.

Нека да видим какво представлява тюрбето на Саръджа паша в архитектурен план. Това е кръг, вписан в квадрат с купол, който се носи от колони, сочещи четирите посоки на света. Височината на тюрбето е приблизително 480 см, а разстоянието между отделните колони е около 450–460 см. Ширината на квадратните колони е около 80/80 см. Те са изградени от около 64 реда тухли и същата дебелина хоросан. Видимо кубето е направено от 32–33 реда печени тухли с едър хоросан. За съжаление, тюрбето е в окаян вид. Четирите колони са силно повредени в основата си, а централната част на кубето е разрушена. Въпреки че вътрешната част на тюрбето е била измазана, това в момента липсва. Тюрбето на Саръджа паша е получило през 2004 година статут на исторически паметник на културата от местно значение. Въпреки препоръките на комисията от Института за паметници на културата към община Казанлък за спешна реставрация и

консервация, не са предприети никакви мерки за това. Ако нехайството продължи, вероятно тюрбето на Саръджа паша ще рухне.

ХАМАМЪТ

Според исторически извори този хамам е построен през 1622 година от гази Искендер бей, син на Али бей. Интересно е, че оцелялата и до днес баня се нарича „Алибейов хамам“. Този хамам е споменат за първи път от големия османски пътешественик Евлия Челеби през 1662 година. Сградата се намира между общинския пазар и градската минерална баня, в близост до центъра на град Казанлък. До старата сграда на хамама е пристроена съвременна сграда на два етажа.

По разкази на местни хора, след демократичните промени тази османска историческа и архитектурна постройка е била закупена, присвоена от някой си човек на име Мехмед Крал за търговска дейност. По какъв начин и как е сключена сделката за покупко-продажба, не се знае. След години сградата е изоставена по стечение на обстоятелствата и в момента е в окаяно състояние. Няма информация за правното положение от съдебната сага на тази ценна историческа сграда и поради това в момента е изоставена и тъне в забрава и мръсотия. Наблюдавайки я, човек изпитва съжаление за положението, в което се намира. Дано един ден институциите се задействат и опазят тези ценни исторически архитектурни сгради, независимо от кой период на историята ни са, стига да бъдат използвани рационално и по предназначение.

ИСМАИЛ ДЖАМБАЗОВ (1928 – 2020)

Трудно е да се опише в една страница покойният Исмаил Джамбазов, тъй като представлява чинар с многобройни клони. Но се чувстваме задължени да напишем няколко реда за нашия учител и активен участник в тридесетгодишната история на списанието ни.

Исмаил Исмаилов Джамбазов е роден на 10 юни 1928 г. в ардинското село Брезен, по негово време все още Халач-дере. В обикновеното си селско семейство е закърмен с турско-мюсюлманските нрави. Първо учи в родното си село, след това завършва основно училище в гр. Кърджали. Тъкмо идва Девети септември, и той постъпва в шуменското медресе „Нюввааб“, където преди това е учил брат му Саид ефенди, с чието име (Саид Хилми) се подписва в началото на демократичния период във в. „Мюсюлмани“. Исмаил Джамбазов завършва „Нюввааб“ през 1948 година. Не му е лесно да учи чак в Шумен, беднотията го тормози, обаче желанието за просвета го задържа там. По време на обучението си в „Нюввааб“ той дава от себе си много енергия, защото е активен в социалния и културния живот на мюсюлманската младеж. Сдобива се със солидни религиозни знания, но покрай културно-организационните дейности бива заразен от вируса на комунизма. Това, от една страна, му открива важни земни врати, но от друга – затваря вратите на духовните съкровища, които отново му се разкриват чак след 45 години.

Отличникът Исмаил ефенди, както били наричани възпитаниците на „Нюввааб“ е първият турчин студент по право в Софийския университет, където през 1953 г. се дипломира като юрист, с отличен успех. Тръгва за родното си място, за да стане прокурор, но „всемогъщата партия“ го връща в София, за да работи във вестник „Йени ъшък“, с което да градят „социализЪма“. Започва оттам и се пенсионира като зам.-главен редактор на „София Прес“, т.е. цял живот работи като журналист. По време на кариерата си завършва журналистика, а през 1972 г. става доктор по философия, защитавайки кандидатска дисертация на тема „Същност и особености на ислямския социализъм“ в АОНСУ.

Заедно със служебните си задължения д-р Джамбазов чете лекции по комунистическо и атеистично възпитание. Превежда и пише книги, публикува редица научни и популярни статии със социална или културна тематика, с които най-вече критикува исляма и Турция! Комунистическата власт го удостоява с много награди, но и с „честта“ да подпише декларация в подкрепа на насилствената асимилация и смяната на имената на турците в България, заедно с още 38 души, някои от които днес се опитват да се изкарат герои, но няма как… Ние може да забравим, но историята помни…

Опиянен от атеистичната идеология на комунизма, Джамбазов започва да усеща, че пътят, по който е тръгнал, не е верният, чак когато се сменят турските имена. Но влиянието на отровата току-така не минава. След настъпването на демократичните промени една „незнайна“ ръка го дърпа в току-що учредения Ислямски институт в София, където все още неизлекувани от атеизма преподават исляма! Но именно покрай тази дейност той е един от първите щастливци, посетили свещените земи през 1991 г., където Аллах преобръща сърцето му и той се покайва искрено. След близо половинвековно лутане в тъмнина той бива озарен от светлината в Мекка. Естествено, признаването на греховете и покаянието не се случват лесно. Някои негови съратници не можаха да вземат завоя, а някои все още си продължават постарому!

Джамбазов е облагодетелстван от Аллах, за което често изказваше благодарност. След това „пътуване към сърцето“ той постепенно се връща към мюсюлманско-турската си същност и до края на живота си настоятелно държи за изконните ѝ ценности. Последната третина от живота си отдава на проповядване на ислямската религия, на отстояване на кодовете на турската идентичност, на съхраняване и предаване на историческата и културната ни памет. Основавайки се на опита, самочувствието и балансирания подход, придобит от „Нюввааб“ и активното му участие в изграждането на социализма, Джамбазов полага огромни усилия за изграждането на религиозната и образователната система на мюсюлманската общност в България. Въпреки напредналите му години до сетния си миг на този свят държеше на ислямските ценности. Всеки ден можехме да го открием в джамията на обеден намаз. Дори в последния осъзнат ден от живота си, в който изпада в кома, спазваше нафиле оруч, четеше Корана и книга на турски език със заглавие „Пътуване към вечността“!

Исмаил ходжа със своята дисциплина, мъдрост, толерантност, искреност и джамбазлък успяваше да улови сърцата на хората, с които беседваше. Желанието му да предаде нещо на младежта го крепеше, радваше се на всяко, дори малко развитие в мюсюлманската общност. Въпреки скромния си бюджет от сърце подкрепяше благотворителните и културните инициативи на Главно мюфтийство и не само.

Така ще си го спомнят много хора, които са се докоснали до мъдростта на Исмаил Джамбазов, от когото научихме много неща, които книгите не пишат, а и няма да пишат. Явявайки се пред Милосърдния Аллах в Нощта Мирадж на 22 март 2020 г., покойният Исмаил ходжа остави диря след себе си, затова въпреки сериозните пандемични ограничения десетки се отзоваха на изпращането му в мюсюлманските гробища в софийския квартал „Ботунец“. Аллах с дженнет да го дари!

В. АХМЕД

НИСАБ И ФИТРЕ ЗА 2020 Г.

Главно мюфтийство уведоми мюсюлманската общност, че на заседание, проведено чрез интернет връзка на 14 април 2020 година, са взети следните решения:

1. Нисабът за зекята, който ще се дава през месец рамазан 2020 година, е 6600.00 (шест хиляди и шестстотин) лева.
2. Фитре (садака-и фитр) за 2020 година е най-малко 6.00 (шест) лева на човек.
3. Стойността на милостинята фитре и нисабът за зекят, който трябва да съблюдават мюсюлманите – български граждани, живеещи или работещи в европейски или други страни, е определеното от оторизираните религиозни институции или организации в съответната страна. Това трябва да се спазва дори при даване на фитре или зекят в България, независимо дали го дават сами, или чрез упълномощено лице.

Горепосочените изчисления са направени въз основа на решенията на Комисия „Фетва“, взети на 15 август 2009 година, с които се посочва начинът на определяне на размера за нисаб на зекят и фитре.

ОНЛАЙН ЗАСЕДАНИЕ НА ВИСШИЯ МЮСЮЛМАНСКИ СЪВЕТ

Висшият мюсюлмански съвет проведе първото си заседание в обстановка на извънредно положение. Съветът заседава на 13 април 2020 година във виртуалното пространство, възползвайки се от благата на технологичното развитие. Първото по рода си онлайн заседание на колективния орган на Мюсюлманско изповедание разгледа актуални въпроси, които касаят най-вече религиозно-административния живот на мюсюлманите.

По предложение на Главно мюфтийство, вземайки предвид и препоръката на Комисията по фетва към Висшия мюсюлмански съвет, на заседанието бяха разисквани и приети „Вътрешни правила за работа при извършване на погребални дейности по време на епидемия“. Съветът разгледа и различни казуси, свързани със стопанисването на вакъфските имоти. Това включва и улесняване дейността на наемателите, независимо от религиозната и етническата им принадлежност, които не могат да реализират планираната си дейност поради обявената извънредна ситуация в страната.

ПРЕМИЕРЪТ БОЙКО БОРИСОВ ЧЕСТИТИ СВЕЩЕНИЯ РАМАЗАН

Премиерът на Република България Бойко Борисов поздрави официално мюсюлманската общност по повод настъпването на свещения месец рамазан.

„Днес започва свещеният за мюсюлманите месец рамазан. Поздравявам всички приятели мюсюлмани и им пожелавам здраве, мир и благоденствие. Нека добротата, смирението и единството да ни помогнат заедно да преминем през тези тежки дни на изпитание. Бъдете силни!

Свещеният месец рамазан тази година ще е различен. Но колкото по-отговорни бъдем, толкова по-скоро ще се върнем към обичайния си начин на живот“ – написа в профила си в социалната мрежа фейсбук премиерът.

РЕМОНТ НА МИНАРЕТО НА „ХАДЖИ ОСМАН“ ДЖАМИЯ В ДОБРИЧ

По инициатива на Районното мюфтийство и Мюсюлманско настоятелство – Добрич, официално беше започната процедурата по обезопасяване и ремонт на минарето на джамията „Хаджи Осман“ в град Добрич. След рутинно обследване на състоянието на джамията беше установено нарушение в мазилката и конструкцията на минарето, което наложи да се започне спешно процесът по укрепването му.

Районното мюфтийство предприе спешни мерки по отношение обезопасяването и укрепването на минарето. Това се случва със съдействието на Главно мюфтийство и със собствени средства на Мюсюлманското настоятелство. Укрепването на цялата конструкция на минарето включва стъпки като изграждане с мрежа с дюбелиране, шприц, мазилка и боядисване.